ROŽĎALOVICKO

Městský zpravodaj pro občany Rožďalovic, Ledeček, Viničné Lhoty, Podlužan a Hasiny

Cena: 30 Kč

1/2020

Vážení spoluobčané,

každým rokem se v prvním čísle našeho zpravodaje věnuji rozpočtu města na stávající rok. Vzhledem k nynější situaci jistě pochopíte, že nemohu začít jinak než tím, co nás obklopuje ze všech stran a trápí celý svět.

Ihned po vyhlášení nouzového stavu 12. března bylo svoláno mimořádné zasedání zastupitelstva a ustaven krizový štáb. K jednání byli též přizváni ředitelka školy Mgr. Iveta Klímová a zástupce ředitelky Domova Rožďalovice Pavel Petráček. Zde jsme řešili mimo jiné společnou koordinaci mateřské školy a domova důchodců, kdy jsme se snažili co nejvíce vyjít vstříc požadavkům vedení domova, aby školka zůstala otevřena alespoň v omezeném provozu pro děti jeho zaměstnanců. Po týdnu však došlo po vzájemné domluvě všech tří stran k jejímu uzavření, neboť nebyla využívána.

Již začátkem března jsme však zaznamenali první obavy občanů, kdy se začali vracet někteří místní z jarních prázdnin z tolik obávaných lyžařských center v Itálii. Do konce března však naštěstí nebyl v našem městě potvrzen žádný případ nákazy.

Po vyhlášení nouzového stavu mě velmi mile překvapila solidarita lidí, kdy se nám po výzvě přihlásila řada místních žen, které začaly ihned bez nároku na odměnu šít roušky, jichž je v republice stále nedostatek. Tímto bych jim rád všem velmi poděkoval. Tyto roušky jsou od té doby stále volně k dispozici na městském úřadě. Dále mi dovolte, abych poděkoval všem, kteří zodpovědně dodržují všechna nařízení vlády. Poděkování patří též Domovu Rožďalovice za nabídku zajištění a rozvoz stravování pro seniory. Město také zajišťuje pomoc při nákupu potravin a léků seniorům.

Pokud jde o městský rozpočet na rok 2020 vše důležité najdete v tabulkách (rozpočet školy, příspěvky spolkům a sportovním organizacím). Považuji za důležité zmínit, že oproti loňskému roku jsme navýšili rozpočet školy, kdy jsme do něj znovu zařadili mimoprovozní část, abychom zejména rodičům finančně ulehčili. Všechny položky vycházejí z předložených materiálů, které zpracovaly ředitelka Mgr. Iveta Klímová, její zástupkyně Mgr. Markéta Drobečková a hospodářka školy Eliška Nováková, za což jim děkuji.

Jistě mnohé potěším sdělením, že se naplno rozjela rekonstrukce restaurace Na Radnici, kterou provozovatel uzavřel z vlastního rozhodnutí o rok dříve, než by mu vypršela nájemní smlouva. Doufám, že koronavirová krize nenaruší mou původní představu a hostinec bude otevřen k 1. prosinci tohoto roku.

Na základě upozornění Policie ČR, místních obyvatel a firmy AVE (svoz odpadů) bych rád informoval ty, kteří letitě parkují na chodnících, veřejné zeleni a komunikacích před svými nemovitostmi (jedná se zejména o ulici Zahradní, Tyršovu, Husovu, Melantrichovu, Revoluční, ale dotýká se to i spádových obcí), že v nejbližší době dojde k omezení parkování na těchto místech. Vím, že tato opatření budou nepopulární, ale doufám, že najdeme společné řešení.

V této souvislosti musím také upozornit, že od 15. dubna bude zřejmě uzavřena ulice Spojovací z důvodu celkové rekonstrukce.

Čeká nás zřejmě ještě mnoho nelehkých dní, přesto věřím, že díky vzájemné podpoře a spolupráci vše zvládneme a že si v těžkých dobách dokážeme vzájemně pomoci.

Petr Kapal
starosta

Rozpočet města na rok 2020 (přebytkový)	
Rozpočtové příjmy	27 900 000 Kč
Rozpočtové výdaje	26 295 000 Kč
– část financování – úhrada splátek (úvěry)	
1. úvěr na pozemek	800 000 Kč
2. úvěr na hasičské vozidlo	1 395 000 Kč
3. úvěr na pořízení obchodního podílu ve společnosti VaK Nymburk	1 210 000 Kč
K vyrovnání rozpočtu byly použity finanční prostředky z minulých let ve výši 1 800 000 Kč	

Rozpočet ZŠ a MŠ G. A. Lindnera	
Příspěvek zřizovatele	2 545 000 Kč
1. provozní	1 954 300 Kč
2. mimoprovozní	590 700 Kč
– pomůcky pro žáky 1. třídy	50 700 Kč
– pracovní sešity	60 000 Kč
– kreslicí a výtvarné potřeby	25 000 Kč
– exkurze, besedy (vstupné)	100 000 Kč
– exkurze, besedy (doprava)	90 000 Kč
– učebnice	100 000 Kč
– lyžařský výcvikový kurz	25 000 Kč
– doprava Dětenice	115 000 Kč
– škola v přírodě (5. třída – doprava)	10 000 Kč
– škola v přírodě (MŠ – doprava + jedna exkurze)	15 000 Kč

Spolky a příspěvkové organizace	
Český svaz chovatelů MO Rožďalovice	18 000 Kč
Tělocvičná jednota Sokol Rožďalovice	30 000 Kč
Odbor přátel SK Slavia Praha Rožďalovice	120 000 Kč
Myslivecké sdružení Podlužany	7 000 Kč
Český rybářský svaz MO Rožďalovice	52 000 Kč
FC Trnavan Rožďalovice	150 000 Kč
Sbor dobrovolných hasičů Rožďalovice (provoz + úroky z úvěru)	480 000 Kč
Tenisová akademie Jana Váni	5 000 Kč
Šachový klub	5 000 Kč
Dotace Nadačnímu fondu Jendy Rajmana	30 000 Kč
Dotace na akci Podlužanská kytara	10 000 Kč
Dotace pro Handicap centrum Srdce	15 000 Kč
Dotace Svazu tělesně postižených	5 000 Kč

Z činnosti zastupitelstva v druhé polovině roku 2019

Zastupitelstvo schválilo:

- řád veřejného pohřebiště – dosavadní řád veřejného pohřebiště ze dne 22. 12. 2007 byl zrušen ke dni nabytí účinnosti nového řádu,
- rámcovou smlouvu o spolupráci, jejíž náplní je základní zajištění reklamního servisu, propagace a spolupráce na kulturní akci Rožďalovické letní slavnosti,
- obecně závaznou vyhlášku o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí,
- přijetí dotace ve výši 1 000 000 Kč z rozpočtu Středočeského kraje z Fondu životního prostředí a zemědělství na realizaci projektu „Odbahnění Třeboňského rybníka“,
- dodatek č. 6 ke smlouvě o sdružení finančních prostředků – výstavba skupinového vodovodu Nymburk – Chotuc, jedná se o majetkoprávní narovnání mezi smluvními stranami navýšením základního kapitálu peněžitým vkladem,
- poskytnutí peněžního daru ve výši 130 000 Kč Centru pro všechny – výtěžek z charitativního koncertu v kostele svatého Havla,
- navýšení provozního rozpočtu ZŠ a MŠ G. A. Lindnera o 30 000 Kč,
- darovací smlouvu ve výši 50 000 Kč s panem Tomášem Taxem jako finanční výpomoc pro dceru, která se léčí se závažnou nemocí ve FN Motol, kde je alarmující nedostatek potřeb pro pobyt,
- obecně závaznou vyhlášku č. 4/2019 o místním poplatků ze psů – změna sazby,
- obecně závaznou vyhlášku č. 5/2019 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství – změna sazeb,
- darovací smlouvu ve výši 15 000 Kč s panem Lukášem Trejbalem – finanční podpora básnické sbírky Lukáše Trejbala s ilustracemi Martina Dohnala z prostředí Rožďalovic,
- darovací smlouvu ve výši 30 000 Kč s Nemocnicí Nymburk – finanční podpora pro potřeby léčby pacientů a zlepšení vybavení oddělení,
- navýšení provozního rozpočtu ZŠ a MŠ G. A. Lindnera o 120 000 Kč,
- koupi rodinného domu čp. 54 na Hasině ve výši 350 000 Kč,
- příkazní smlouvu ve výši 325 800 Kč na zajištění linkové dopravy na území okresu Nymburk na rok 2020,
- obecně závaznou vyhlášku č. 6/2019 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů – skutečné náklady na osobu činí 943 Kč (poplatek je stanoven na 850 Kč a 650 Kč pro osoby, které dosáhnou věku 65 let),
- dodatek č. 1 k veřejnoprávní smlouvě č. 14/2019 – finanční příspěvek pro Muzeum klasického knihařství pro rok 2019 ve výši 15 000 Kč,
- rozpočet města na rok 2020 jako přebytkový, a to s celkovými příjmy třídy 1–4 ve výši 27 900 000 Kč, výdaji třídy 5 a 6 ve výši 26 295 000 Kč a financování třídy 8 ve výši 1 605 000 Kč,
- veřejnoprávní smlouvu o přistoupení ke smlouvě o pověření k poskytování služby obecného hospodářského zájmu a o poskytnutí dotace (ve výši 159 759 Kč) s Centrem sociálních a zdravotních služeb Poděbrady,
- zprávu o uplatňování územního plánu Rožďalovice,
- poskytnutí peněžního daru ve výši 150 000 Kč Centru Paraple – výtěžek z charitativního koncertu v kostele svatého Havla,
- rozpočet ZŠ a MŠ G. A. Lindnera Rožďalovice na rok 2020 ve výši 2 400 000 Kč.

(*red*)

Koronavirus, COVID-19, pandemie

Nejpoužívanější slova dneška. Slova, která mění život milionům lidí po celém světě. Pro tisíce znamenala dokonce smrt. Na zvyšující se počet onemocnění reagují státní orgány opatřeními, která se prakticky denně upravují. Podrobně jsou tato opatření k dispozici na české wikipedii. Vybrali jsme nejvýznamnější události uplynulého měsíce a připomínáme zejména ty, které měly dopad na každodenní život v našem městě.

1. BŘEZNA

- Zjištěny první tři případy onemocnění v České republice.

3. BŘEZNA

- Čtvrtý případ a v následujících dnech se přidávají další a další.
- Zákaz návštěvy první velké akce v ČR – Světového poháru v biatlonu.

6. BŘEZNA

- Povinná 14denní karanténu pro všechny české občany, kteří se vrátili z Itálie (pod pokutou 3 miliony Kč).

7. BŘEZNA

- Nařízení ohlásit se po návratu z jakéhokoliv regionu Itálie po telefonu nebo e-mailem svému lékaři, který musí rozhodnout o 14denní karanténě.

9. BŘEZNA

- Zákaz návštěv v lůžkových odděleních nemocnic – opatření začalo být uplatňováno i v Domově Rožďalovice.

10. BŘEZNA

- Oznámení, že počínaje 11. březnem budou uzavřeny všechny základní, střední, vyšší odborné a vysoké školy v ČR do odvolání. Poslední vyučovací hodinu jsou s tímto nařízením seznámeni žáci naší ZŠ, vedení školy informuje prostřednictvím webu Bakaláři a na webových stránkách rodiče.

11. BŘEZNA

- Světová zdravotnická organizace prohlásila epidemii koronaviru za pandemii.
- Dle nařízení vlády jsou od 10. března až do odvolání zrušeny všechny kulturní, sportovní i společenské akce s počtem nad 100 osob.
- Zrušen Rybářský ples (14. března), Hudba léčí – Ľudovít Kašuba (21. března), Maškarní rej (28. března) a Společenský ples měst a obcí nymburského regionu (20. března). Rybáři a včelaři museli také zrušit své výroční členské schůze.

- Od tohoto dne jsou též až do odvolání uzavřeny základní, střední a vysoké školy.

12. BŘEZNA
- Od 14.00 vyhlášen v celé zemi po dobu 30 dnů nouzový stav.
- Omezení otevírací doby restauračních zařízení, která musí být zavřená mezi 20.00 a 6.00.

13. BŘEZNA
- Dle nařízení vlády jsou až do odvolání zakázány všechny kulturní, sportovní i společenské akce s účastí přesahující ve stejný čas 30 osob.
- Zrušeny velikonoční kulturní akce (Staročeská zabíjačka v Galerii Melantrich a velikonoční zábava Atmo music + DJ Steffi), které měly proběhnout v sobotu 11. dubna.
- Městský úřad je pro veřejnost otevřen pouze v pondělí a ve středu od 7 do 17 hodin.
- Spolkový dům a knihovna jsou až do odvolání uzavřeny.
- Vítání občánků, které mělo proběhnout v sobotu 4. dubna, se ruší.

14. BŘEZNA
- Vláda rozhodla, že s platností od sobotních 6.00 bude zakázán provoz restaurací a obchodů s výjimkou potravin, lékáren, drogerií, čerpacích stanic či prodejen zboží denní potřeby.

15. BŘEZNA
- Vláda omezila pohyb občanů od půlnoci 16. března do 24. března 6.00 ráno.

Prodejny upozorňují na podmínky prodeje v době nouzového stavu

16. BŘEZNA
- Městský úřad je pro veřejnost otevřen pouze v pondělí od 8 do 11 hodin a ve středu od 14 do 17 hodin.

18. BŘEZNA
- Vláda rozhodla o opatření na ochranu důchodců v maloobchodním prodeji potravin. Od čtvrtka 19. března v době od 10 do 12 hodin mohou nakupovat v potravinách jenom důchodci nad 65 let.

19. BŘEZNA
- Povinné nošení roušek na veřejnosti.
- Městský úřad po dohodě s Domovem Rožďalovice nabídl všem občanům nad 70 let zajištění stravy, a to včetně rozvozu do domácností.
- Došlo k uzavření mateřské školy.

20. BŘEZNA
- Změna v pravidlech pro nakupování – nově jsou prodejny potravin a drogerie od 7 od 9 hodin vyhrazeny pouze pro seniory. Do lékáren se od tohoto dne může bez ohledu na věk kdykoli.
- Základní školy budou muset v dubnu zapsat předškoláky do prvních tříd bez přítomnosti dětí.

22. BŘEZNA
- První úmrtí v České republice.

24. BŘEZNA
- Došlo opět ke změně času nakupování pro lidi nad 65 let – nově od 8 do 10 hod.
- Zákaz svolávat zasedání zastupitelstev, město tak zrušilo schůzi zastupitelstva, která se měla konat v úterý 31. března.

V době, kdy odevzdáváme materiál do tisku (29. března) je v České republice zjištěno 2716 případů onemocnění, z toho na Nymbursku 17, sousedním Kolínsku 18, Mladoboleslavsku 11, Jičínsku 3 a Čelákovice hlásí jeden případ. Rožďalovicku se zatím onemocnění naštěstí vyhýbá.

Součástí statistiky je bohužel také 13 úmrtí, počet zotavených pouze 11.

Další špatnou zprávou je, že počet zjištěných onemocnění v posledních dnech rapidně stoupá – dokonce po stovkách za den. Podobný trend probíhá i v okolních zemích. Čeká nás těžké období, pandemie u nás bude teprve kulminovat.

Více ve fotogalerii na straně 36.

Cukrárna Epiro – prodej z okna

Viktor Dobrev, Jiří Rejsek

Druhá nejteplejší zima za poslední dvě a půl století

Ani v loňském roce jsme se nedočkali bílých Vánoc. Druhá polovina prosince byla teplotně značně nadprůměrná: v pondělí 15. prosince vyšplhala rtuť teploměru téměř k 15 °C, na Štědrý den pak dosáhla maxima 8 °C a teprve na přelomu roku začaly noční teploty klesat pod bod mrazu. Měsíční úhrn srážek činil 23 mm – necelé dvě třetiny dlouhodobého srážkového normálu.

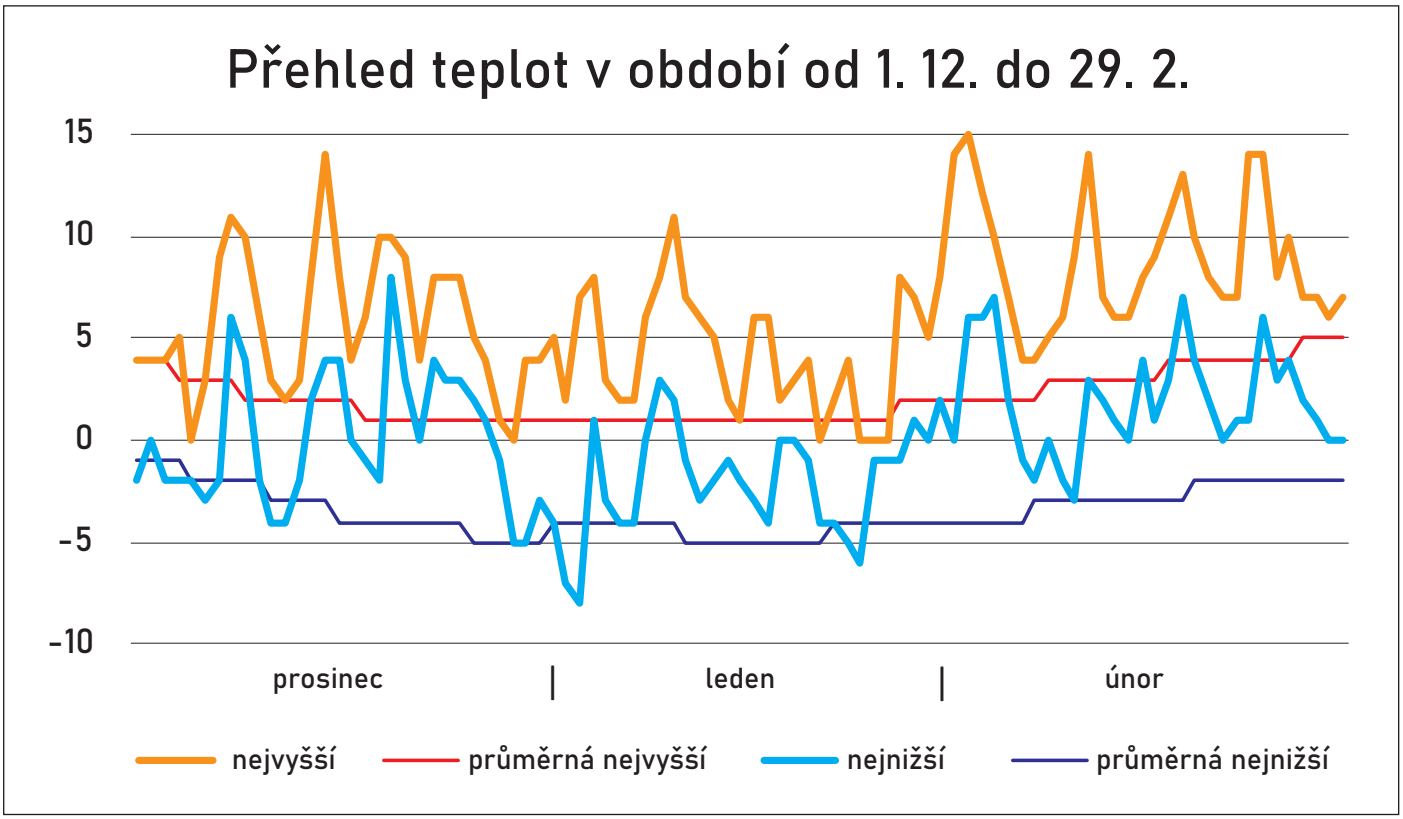
Rok 2019 byl na našem území podle dat ČHMÚ druhý nejteplejší od roku 1961, tepleji bylo pouze v roce 2018. Z hlediska množství srážek byl rok s úhrnem 637 milimetrů normální, přesto meteorologové hodnotí rok jako suchý, a to především kvůli odtokovým poměrům.

Nadprůměrné teploty panovaly i začátkem ledna, sněhový poprašek se objevil po ránu na Tři krále, ale vzhledem k tomu, že teploty se přes den držely nad nulou, již v poledne po něm nebylo ani památky. Ani po zbytek měsíce jsme se sněhové nadílky nedočkali, z hlediska srážek se jednalo o výrazně podprůměrný měsíc, napršela zhruba čtvrtina dlouhodobého srážkového normálu – 11,3 mm. Závěr ledna připomínal teplotami spíše předjaří, přelom ledna a února pak přinesl příjemné jarní teploty okolo 15 °C. Podle meteorologů byl navíc letošní leden nejteplejším od roku 1981. Průměrná teplota byla v Evropě o 3,1 stupně vyšší, než jaký je průměr let 1981 až 2010.

Začátek února přinesl vydatnější srážky, během prvních pěti únorových dnů napršelo celkem 36 mm. V pondělí 10. února se přes celou republiku přehnal orkán Sabina, na Rožďalovicku však naštěstí žádných větších škod nenapáchal. Větrné a proměnlivé počasí s dešťovými přeháňkami a teplotními výkyvy (zvlášť v posledních dvou týdnech) panovalo i po zbytek února, poslední únorový den jsme se dočkali i vydatného chumelení, ale sníh ještě téhož dne roztál. Množství srážek za únor činilo 63,4 mm, což je více než 200 % dlouhodobého srážkového normálu. Teplotně byl únor nadprůměrný, avšak kvůli silnému větru byla pocitová teplota mnohdy o několik stupňů nižší.

První tři březnové dekády byly teplotně též nadprůměrné a bohaté na srážky (35 mm). V závěru měsíce přišlo několik chladných dní s nočními teplotami kolem -5 °C. Celkově však byla letošní zima druhá nejteplejší od roku 1775.

Viktor Dobrev

Zdroj teplot: AccuWeather

V ulici Československých legií byly položeny nové chodníky a přístupové cesty k rodinným domkům nové zástavby

Během března bylo zahájeno zpevňování sesouvajícího se svahu v ulici Antonína Majera

Na Staré Hasině byly počátkem března provizorně upraveny některé příjezdové cesty

Velkému zájmu posluchačů a tanečníků se stále těší již tradiční akce Hudba léčí. Před Vánoci hostil sál radnice soubory Šlágr parta a Black Band, koncem února vystoupila dechová hudba Šohajka

V pátek 20. prosince vystoupil v kostele sv. Havla za doprovodu saxofonisty Matouše Kobylky Ondřej G. Brzobohatý. Výtěžek z koncertu včetně příspěvku společnosti AZ Elektrostav činil 351 000 Kč a byl věnován Centru Paraple

Ve středu 4. března proběhlo na sále radnice setkání starosty se spoluobčany našeho města, v rámci kulturního programu vystoupily děti z mateřské a základní školy

ZÁJEZDY ZA DIVADELNÍ KULTUROU POKRAČUJÍ I LETOS Jak už jsme vás dříve informovali, městský úřad pořádá zájezdy na muzikálová představení. Do dnešního dne jsme jich navštívili již třináct. Jezdí nás v průměru kolem 40. Jsme velice rádi, že o zájezdy je zájem jak z řad místních, tak přespolních. Na muzikál Kvítek Mandragory jsme dokonce museli shánět velký autobus, protože nás jelo téměř 60. Od poslední zmínky v Rožďalovicku jsme navštívili představení Trhák, Evita, již zmíněný Kvítek Mandragory a v letošním roce máme za sebou muzikál Čarodějka. V červnu nás čeká Voda nad vodou s písněmi známé slovenské skupiny Elán. Budeme rádi, pokud s námi také někdy vyjedete a rozšíříte naše řady.

Eliška Velechovská

NA CO SE MŮŽEME TĚŠIT

11. dubna	Staročeská zabíjačka (Galerie Melantrich, 10.00) – ZRUŠENO
11. dubna	Atmo music + DJ Steffi (sál radnice, 20.00) – ZRUŠENO
18. dubna	Hudba léčí – Malá muzika Nauše Pepíka (sál radnice, 14.00)
25. dubna	Podlužanská kytara
30. dubna	Slávistické čarodějnice (areál FC Trnavan)
7. května	Živé kvety (Bučický mlýn)
16. května	Hudba léčí – Duo Rytmus (sál radnice, 14.00)
23. května	Zámecká slavnost (nádvoří zámku)
30. května	Dětský den s hasiči (Sokolské hřiště)
6. června	Zájezd na muzikál Voda nad vodou (Praha, Divadlo Kalich)
13. června	Hudba léčí – Václav Žákovec a Anna Volínová (sál radnice, 14.00)
20. června	Rožďalovické letní slavnosti (areál FC Trnavan)
27. června	20. celostátní setkání odboček Odboru přátel Slavia Praha v Rožďalovicích – vystoupí kapely Turbo, Roxor a Telegraf (areál FC Trnavan)

Upozornění: vzhledem k stávající koronavirové pandemii mohou být některé akce zrušeny

Pozvání na výstavu Vojtěch Kubašta – z Čech i z daleka

Přijďte se podívat na novou výstavu v Muzeu klasického knihařství v Rožďalovicích. Přiblíží vám další část díla světoznámého prostorového ilustrátora Vojtěcha Kubašty (1914–1992). Výstava navazuje na předchozí, věnovanou hlavně jeho prostorovým pohádkám.

Kubašta byl původním povoláním architekt a zajímaly ho slavné památky stejně jako vesnické chalupy nebo technická díla. Často kreslil a z papíru vytvářel skutečné nebo pohádkové stavby. Nevymýšlel jen pohádkové knížky, ale též prostorové a panoramatické pohlednice nejrůznějších měst a míst. Rozsáhlé je jeho dílo věnované Praze, od souborů litografií až po obrázkové plány, mapy či knižní ilustrace a pohledy, některé opět ve 3D. Mnoho krásných věcí vzešlo z jeho spolupráce se slovenskými nakladatelstvími. Právě na tuto část Kubaštovy tvorby se zaměřuje výstava, přičemž prostorové knížky a jiné prostorové tiskoviny tu mají opět velký podíl.

„Vojtěch Kubašta byl velice pracovitý a všestranný umělec. Zabýval se reklamní grafikou, propagací turisticky zajímavých míst, navrhoval letáky, pohledy. Jeho plakátů se dochovalo málo. Proto jsem měl radost, když jsem objevil Kubaštův plakát, i když použitý jako nový potah desek knihy," říká výtvarník Jan V. Maroušek. Na výstavu poskytl tuto raritu, stejně jako další exponáty ze své sbírky.

Muzeum klasického knihařství vzniklo obnovením dílny a rekonstrukcí domu, kde působil umělecký knihař Jenda Rajman (1892–1965). Ten spolupracoval s řadou umělců a grafiků své doby. Rajmanův vnuk Pavel Hančar prozradil k výstavě ještě zajímavou spojitost: „Když jsem se seznamoval s Kubaštovým životopisem, potěšilo mne, že byl přítelem malíře Cyrila Boudy, podobně jako můj děda."

Druhý výběr z díla Vojtěcha Kubašty zabírá nejen výstavní místnost muzea, ale i část místnosti protější. Některé nově vydané Kubaštovy pohádkové knížky, leporela a betlém lze v muzeu zakoupit.

Výstava bude probíhat až do 31. května 2020. Muzeum je otevřeno v období do 30. dubna každý všední den. Od 1. května je otevřeno i o víkendech a svátcích, ale každé pondělí a úterý je zavřeno. Otevírací hodiny jsou vždy od 10:00 do 16:00 hodin.

Bohužel, vzhledem k současné epidemiologické situaci se může otevírací doba změnit. Více informací získáte na webu muzea www.rajman.cz nebo na telefonních číslech 604 241 049 nebo 603 226 632.

Eugenie Hančarová

Vážení čtenáři Rožďalovicka,
vzhledem k mimořádné situaci v souvislosti s epidemií výskytu koronaviru probíhá i v naší škole výuka formou samostudia. Vyučující od prvního dne zadávají žákům úkoly elektronicky přes Bakaláře. S každým dalším dnem se zvyšuje počet žáků, kteří jsou na Bakaláře přihlášení a pracují velmi svědomitě z domova.

Většina úkolů je opakovacích a procvičovacích, takže by je měli žáci bez problémů zvládnout. Kolegové se snaží využít veškeré možné prostředky, aby se se žáky spojili. Využívají také WhatsApp, Messenger, komunikují přes maily. V druhé fázi jsme začali také využívat program Umíme to. I tady se nám podařilo s většinou žáků spojit a pracovat v rámci virtuální třídy.

Pro žáky, kteří nemají počítač, nebo přístup k internetu, vyvěšujeme pravidelně úkoly na okna školy. Mají tak možnost kdykoliv si je opsat nebo ofotit. Kdo nemá jinou možnost, může si po dohodě s třídním učitelem úkoly samostudia vyzvednout ve škole.

Potěšující jsou zprávy od rodičů, že dětem koupili počítač nebo tiskárnu, aby jim mohli doma vytvořit odpovídající studijní podmínky.

Ráda bych poděkovala všem rodičům za podporu, kterou nám vyjadřují. Věnují mnoho času svým dětem a většina komunikuje a spolupracuje s vyučujícími.

Obrovský dík patří všem mým kolegům. Vnímám velkou sounáležitost a vstřícnost celého pedagogického sboru. Všichni spolupracují na úkolech i v rámci mezipředmětových vztahů, navzájem svoji práci konzultují a snaží se používat nové a netradiční způsoby výuky.

Než došlo k uzavření škol, podařilo se nám realizovat několik pěkných akcí. Určitě velký úspěch měl opět lyžařský výcvik. V lednu se ho zúčastnila více než třetina žáků třetí až deváté třídy. V únoru přijala pozvání do naší školy Mgr. Jana Veselá, mistryně republiky a bývalá československá reprezentantka v moderní gymnastice. V hodinách Tv na prvním i druhém stupni učila žáky práci se stuhou a se švihadlem. Ostatně na začátku března měli občané Rožďalovic možnost vidět výsledky práce paní učitelky Mgr. Martiny Čapkové a děvčat z gymnastického kroužku na vystoupení se stuhami na oslavě MDŽ, kde se také prezentovali další naši žáci a děti z mateřské školy. V březnu školu navštívila lektorka balančního cvičení Mgr. Olga Novotná. Do hodin Tv přivezla velké množství balančních pomůcek a žáci měli možnost si vše vyzkoušet. Poslední moc pěkná akce se konala v našem školním sadu. Pozvání přijal pan Ing. Marek Žďárský, který žákům ukázal, jak se o stromy na jaře postarat.

Další plánované akce nám bohužel zastavil COVID-19. Mrzí nás, že jsme museli zrušit akce ve škole, ale i mimo ni. Jsou zrušeny školy v přírodě a také naše Kloboukova slavnost, na niž jsme se velmi těšili.

Od 30. března začala naše škola opět nabízet obědy ze školní kuchyně. Bližší informace Vám podá vedoucí školní jídelny nebo jsou k dispozici na webech školy a města.

Na závěr bych vám i vašim blízkým chtěla popřát pevné zdraví, optimismus a nadhled. V této složité situaci je především prioritní bezpečnost a zdraví, pouze při zachování těchto priorit je možné plánovat a řešit další záležitosti včetně vzdělávání.

Děkuji vám všem za podporu školy!

Mgr. Iveta Klímová
ředitelka školy

Moderní gymnastika je krásný estetický sport pro dívky

Využil jsem příležitosti, kdy vedla hodiny tělesné výchovy na naší škole bývalá mistryně republiky v moderní gymnastice Jana Veselá, a požádal ji o krátký rozhovor.

Vzpomenete si, kdy a proč jste začala právě s moderní gymnastikou?

Jako malá jsem byla hodně živé a neposedné dítě, a když přišli do 1. třídy ZŠ dělat nábor na moderní gymnastiku do nedalekého oddílu TJ Zahradní Město Záběhlice, maminka mě okamžitě přihlásila. Gymnastika mě moc bavila, kromě tréninků jsem cvičila i doma. Pro zajímavost, v tomto oddíle jsem trénovala do svých 14 let i s kamarádkou Olinkou Šípkovou (Svatoňovou) – pozdější mistryní světa ve sportovním aerobiku, s kterou jsem studovala na FTVS UK právě specializaci moderní gymnastika.

V průběhu sportovní kariéry jste dosáhla mnoha úspěchů. Který považujete za nejvýznamnější?

Celý rok 1986 byl pro mě velmi úspěšný. Cením si více úspěchů: účast na ME ve Florencii, účast na Brother Cupu v Japonsku, kam byly pozvány nejlepší gymnastky z deseti zemí. A možná „nej“ bylo získání titulu v mistrovské třídě – mistryně republiky ve víceboji a titul Mistryně republiky ve cvičení se švihadlem, stuhou, kužely a obručí.

Jak se liší současná moderní gymnastika od té z Vaší éry, liší-li se vůbec?

Ano, liší, a podstatně. Ať už na pohled, co se týče dresů, výběru hudby, či obtížnosti. Současné gymnastky mají velice originální, pestré a zajímavé dresy plné korálků,

flitrů, peříček (podobně jako u krasobruslení). Hudební doprovod v době mého závodění byl živý klavírní doprovod, později jeden hudební nástroj, klávesy (na soutěžích možné kazetové nahrávky). Později byl dovolen i lidský hlas. Nyní hudební doprovod tvoří hudba různých hudebních žánrů, jsou to zejména moderní písničky, které slyšíme z TV, z rádií. Obtížnost je nyní daná přesným počtem prvků obtížnosti ze skupin rovnováhy, skoků, obratů a ohebnosti pro jednotlivé závodní kategorie. Známka se skládá z hodnoty obtížnosti sestavy a z umělecké hodnoty. Za mé éry závodnice měly v sestavách ty skupiny prvků, které pro ně byly charakteristické. Některé měly více skoků, jiné prvky ohebnosti. Já sama jsem měla velice rychlé a dynamické sestavy plné skoků a tzv. rizik (chytání náčiní v obtížných prvcích). Z mého pohledu byly dříve sestavy pestřejší, nebyly tak náročné na maximální pohyblivost ve všech kloubech jako nyní. Závodnice se více odlišovaly svým projevem. Mám pocit, že dnešní sestavy moderní gymnastiky jsou o co největším počtu prvků obtížnosti a že se tam vytrácí viditelný soulad pohybu s hudbou. Je v nich méně místa pro taneční kroky a různé variace. To se týká vrcholového sportu. Jinak si myslím, že moderní gymnastika je krásný estetický sport pro dívky, koordinačně hodně náročný, a proto je třeba začít s ním už v předškolním věku.

Vážně již v předškolním věku? Není to příliš brzy?

Ne, kdepak. Etapu tréninků vrcholových závodnic už mám za sebou. Trenérská práce je velmi časově náročná a zabírá i hodně víkendů, kdy jsou soutěže.

V posledních letech cítím, že se chci spíše věnovat sobě, a ne závodní moderní gymnastice a malým dětem. U nich rozvíjím hudební cítění, ladnost pohybu, učím je správnému držení těla, pevným základům moderní gymnastiky a též základní techniku cvičení se švihadlem, obručí a eventuálně míčem. Trénuji tak předškolní děti v oddíle SK MG Chodov a na základní škole vedu kroužek rytmické gymnastiky. V této práci vidím svůj smysl a naplnění.

Našim žákům se ukázkové hodiny s Vámi moc líbily. Zavítáte ještě někdy?

To jsem moc ráda. Mě cvičení s vašimi dětmi také moc bavilo. Ráda určitě opět někdy do základní školy v Rožďalovicích zavítám, pokud vaše paní ředitelka projeví znovu zájem.

Líbí se mi, že se paní ředitelka snaží do výuky tělesné výchovy zařadit i základy moderní gymnastiky, které obohatí děti i učitele. Např. cvičení se stuhou má kromě zábavy další efekt, a to, že uvolňováním zápěstí při tzv. malé kresbě dochází k zlepšení grafomotoriky psaní.

Rozhovor připravil Jiří Rejsek

Jana Veselá (rozená Zapletalová) vystudovala Fakultu tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze, obor tělesná výchova – trenérství, specializace moderní gymnastika. Po studiu pracovala jako asistentka na katedře gymnastiky FTVS UK Praha a zároveň jako trenérka v TJ Vodní stavby Praha, v současné době je učitelkou ZŠ a MŠ Chodov a částečně trénuje předškolní děti. V letech 1984–1988 byla členkou reprezentačního družstva ČSSR v moderní gymnastice, účastnila se ME a řady mezinárodních soutěží, např. v KLDR, Japonsku, Francii, Itálii, Polsku či tehdejším Sovětském svazu. Za mimořádné sportovní výkony a vysoké mistrovství obdržela v roce 1986 titul Mistryně sportu. Je vdaná, má dva syny (18 a 24 let). Mezi její záliby patří tancování, lyžování, cestování a turistika, příroda, hudba, jóga, čchi–kung, a hlavně práce s dětmi, které vede k tomu, že pohyb je součástí zdravého životního stylu.

Rožďalovice v roce 1950

První polovina 50. let, kdy dochází k upevňování komunistického režimu v Československu, patří k jeho nejbrutálnějšímu a nejkrvavějšímu období.

V den druhého výročí „vítězného" února umírá po měsíci krutých mučení Státní bezpečností farář Josef Toufar, kterého tehdejší režim označil za strůjce tzv. „číhošťského zázraku" – při mši svaté o adventní neděli 11. prosince 1949 se několikrát během jeho kázání pohnul asi půl metru vysoký kříž nad svatostánkem na hlavním oltáři číhošťského kostela Nanebevzetí Panny Marie. Tato událost nebyla nikdy uspokojivě vysvětlena.

V rámci tzv. zostřování třídního boje, vyhlášeného samotným J. V. Stalinem, dochází také v dubnu 1950 k násilné likvidaci klášterů a mužských katolických řeholních řádů.

Dne 27. června 1950 je na příkaz prezidenta Klementa Gottwalda na dvoře pankrácké věznice oběšena někdejší poslankyně Československé strany národně sociální Milada Horáková, oběť justiční vraždy, odsouzená ve vykonstruovaném politickém procesu za spiknutí a velezradu. Železná pěst dělnické třídy však dopadne i na jednoho z hlavních zosnovatelů politických monstrprocesů, generálního tajemníka KSČ Rudolfa Slánského – ten je zatčen na podzim 1951 a o rok později popraven jako údajný vůdce tzv. protistátního spikleneckého centra.

Na místní úrovni je „zostřování třídního boje" patrné zejména ve změnách a v zásazích do členské základny MNV. Některé z nich souvisely alespoň formálně s územní reorganizací (k Rožďalovicím byla od ledna 1950 přičleněna do té doby samostatná obec Podolí). Většinu z nich lze však považovat především za personální čistky, které měly odstranit z vedení politicky nespolehlivé a režimu nepohodlné osoby. Jednou z nich byl i bývalý předseda MNV (1946–1948, do roku 1950 člen rady) knihař Jenda Rajman, „který je dnes největším živnostníkem, protože má šest dělníků a dva učedníky". V letech 1950–1954 se složení MNV proměnilo celkem čtyřikrát, v květnu 1954 pak proběhly první „volby" do národních výborů od únorového převratu v roce 1948.

I nadále jsou rušeny soukromé obchody a živnosti s cílem převést je do socialistického sektoru, živnostníci však odmítají vstupovat do komunálních podniků a ani zemědělci nejsou ochotni založit Jednotné zemědělské družstvo. Rozličné povinné brigády jsou každodenní realitou. A dochází i k dalším změnám, které s sebou utužování komunistického režimu přinášelo, mnohé z nich nám odhalí následující zápisy kronikáře Josefa Horáka.

Počasí

Zima velmi nestálá, v lednu slabé sněžení, mírné mrazy. Od poloviny února mrazy na holo až -23 °C. V březnu bylo tepleji a 9. března se sily již pšenice jarní a ječmeny. Duben byl chladný a vlhký s nočními bouřkami. Květen a červen příznivý. V červenci slabé deště a stále bouřky; v druhé polovině krásné počasí, takže se mohlo pohodlně sklízet. Pak sucho až do 13. září. Po dešti vzešly krásně řepky. V prosinci panovalo pěkné počasí až do Vánoc; sněžilo málo a jen slabé mrazíky.

Změny v obchodech

Zrušeny byly koloniální obchody Josefa Kumstýře, Jaroslavy Roudnické, Františka Čecha, Marie Nechánské, Adolfa Cacha, Josefa Ryšavého. Pekaři Karel Vávra, Malý a Jan Tlustý vstoupili do Jednoty. Rovněž tak učinili obchodníci Stanislav Tichý, jehož velkoobchod byl již dříve znárodněn, František Petrák a Jan Vinecký. V bývalém obchodě Bohumila Stýbly byla zřízena prodejna Tep. Holič František Kočí dal živnost do klidu a odešel k železnici. V jeho provozovně se po čase zřídila Obnova, tj. správkárna obuvi.

Komunální podniky

V roce 1950 staly se komunálními tyto podniky: hostinec Radnice, hotel Záložna a hostinec Na Vyhlídce. Správcem komunálních podniků se stal Josef Jonáš. Dle nového plánování připadají na Rožďalovice jen tyto tři hostince.

Autobusová linka

Autobusové spojení Seletice – Rožďalovice – Libáň vešlo v život 2. ledna 1950, čímž se ukončilo prašpatné spojení s Libání.

Matriky

Duchovním správám bylo odňato vedení matrik a předáno MNV.

Zákon o rodinném právu

V roce 1950 vešel v platnost zákon o rodinném právu. Každý sňatek musí být uzavřen na MNV, aby byl platným. Těm, kdo se ještě mimo to chtějí dát církevně oddat, nijak se nebrání.

Sňatková síň

Pro sňatkové účely byla zřízena značným nákladem a velmi vkusně vybavena v úřadovně bývalé Okresní záložny hospodářské sňatková síň. První sňatek dle nových předpisů měl zdejší rodák Ing. Jaroslav Taraba.

Brigády

Svaz české mládeže pracoval na poli pod Židákem, v Isolu, na poli Za uličkou.

KSČ konala směnu na počest okresní konference: ženy pracovaly na vysazování lesa na Holi, muži na úpravě ulice v Obůrce. Ženy se zavázaly k 48hodinové brigádní výpomoci při podzimních pracích na řepě. Na vyprazdňování vagonů v cukrovaru pracovaly v čase potřeby mužské brigády. KSČ se rovněž zasloužila o úpravu Barborky. 17. prosince se konala brigáda pléna MNV, cukrovaru a Isolu – společná brigáda na státní statek v Dětenicích.

Mírové závazky

V srpnu bylo občanstvo vyzváno k určitým mírovým závazkům ve výstavbě republiky. Tak bylo přislíbeno množství brigádních hodin, starost o parčíky, děti ve škole slibovaly pilnost a vytrvalost v učení, pomoc rodičům apod.

Reorganisace MNV

Dle vládního nařízení č. 4/50 Sb. byla provedena ve schůzi MNV 27. června 1950 reorganizace MNV, k jehož složení podal návrh místní akční výbor Národní fronty. MNV se utvořil takto: Miloslav Pavlišta (předseda), František Jirků (1. náměstek), František Špína (2. náměstek), Vladimír Matoušů, Anna Kolenáčová, Václav Martínek, Jaroslav Nechánský, Josef Jonáš, Bohuslav Burian.

Státní hospodaření v obcích

Dne 1. ledna 1950 bylo přeměněno obecní hospodaření na státní.

Vzorní zemědělci

Na počátku roku byla konána schůze MNV, v níž bylo odměněno 10 vzorných zemědělců za příkladnou práci a vzorné plnění dodávek pamětní stříbrnou stokorunou.

Děti v zahradě mateřské školy, počátek 50. let

TYRŠŮV ODZNAK ZDATNOSTI

V téže schůzi byly také rozdány Tyršovy odznaky zdatnosti, a to: dva zlaté, jeden stříbrný, čtyři bronzové, dorostenci: dva stříbrné a pět bronzových.

MÍROVÉ RESOLUCE

V květnu byly podpisovány četné mírové resoluce.

KULTURNÍ DŮM

MNV jednal s úřady o stavbě kulturního domu nebo alespoň kina.

PŘÍDĚL MAJETKU

Fond národní obnovy v Trutnově přidělil tři čtvrtiny majetku vězněného Stanislava Vonky obci Rožďalovicům.

DÁRCI KRVE

Krev byla odebrána 84 dárcům v květnu.

STÁTNÍ MATEŘSKÁ ŠKOLA

Ustavující schůze Svazu rodičů a přátel školy mateřské se konala 4. dubna. Státní mateřská škola byla otevřena 12. dubna 1950. Dřívější mateřská škola byla řádová. Učitelkou a ředitelkou školy stala se bývalá literní učitelka Berta Železná.

DOKONČOVACÍ PRÁCE

Dokončeny byly práce na silnici v Obůrce a instalována pumpa v Barborce brigádníky KSČ. Následkem několikaletého sucha vyschla Barborka v poslední době potřetí: v roce 1934, 1943 a nyní v roce 1950.

POŠTOVNÍ DOPRAVA AUTY

V poštovnictví byla zavedena poštovní doprava auty.

Mezi zrušenými obchody byl i koloniál Josefa Kumstýře (naproti hasičské zbrojnici)

Letní čas nezaveden

V roce 1950 nebyl zaveden letní čas.

Odměna žákům

Ve schůzi MNV v červnu byli odměněni žáci Ladislav Pauk a Evžen Petřík po 2000 Kčs, protože si vyvolili hornictví za své povolání.

Krádež obecních stromků

Krádež obecních stromků na Hasině, a to 30 vlašských ořechů a třešní nebyla vypátrána.

Svoz obilí

Dne 13. srpna konal se hromadný slavností svoz obilí.

Mosaikové chodníky

Ku konci srpna se započalo se zřizováním mosaikových chodníků.

Potravinové ceny

Jarní brambory se ustálily na 5 Kčs za 1 kg, kilogram másla za 350 Kčs, 1 kg sádla za 450 Kčs, 1 kg nejprostšího salámu (kabanos) 80 Kčs, později 120 Kčs, 1 kg kvalitnějšího salámu 240 Kčs, 1 kg vepřového masa od 240 Kčs, 1 kg pražené kávy 800 Kčs, později 1500 Kčs. Zimní brambory 50 kg na osobu kromě několika měsíčních přídělů po 150 Kčs za 100 kg.

Obecní dodávky nad 100 %

Zemědělci splnili v roce 1950 všecky dodávky nad 100 %, a to: pšenice 102 %, žita 116 %, ječmene 109 %, řepky 109 %, tedy průměrně na 109 %. Nesplněné dodávky byly mimo jiné pokutovány zákazem domácích porážek.

Ceny obilí

V roce 1950 byly tyto obilní ceny: pšenice 400 Kčs, žito 375 Kčs, ječmen pro domácí potřebu 270 Kčs, pro slad 410 Kčs, oves 375 Kčs, 100 kg slámy 80 Kčs, sena 100 Kčs.

Nedostatek zeleniny

V posledních letech se pociťoval silný nedostatek zeleniny, protože se musila odváděti družstvu, právě tak ovoce.

Mluvící úzký film

Ve střední škole byl v dubnu poprvé předveden mluvící úzký film a pak s ním cestovali učitelé po okolních vesnicích.

Chřipková epidemie

V prosinci počala řáditi v městě i okolí chřipková epidemie, jaké nebylo po 30 let pamětníka. Trvala až do února 1951, neměla však smrtelných následků.

Povinné rentgenování plicní

Povinné rentgenování na plíce od 14 let výše bylo provedeno v březnu.

První úderníci

Prvními úderníky v obci jsou Ladislav Havlík a Josef Souček.

Úmrtí

Dne 5. února zemřel náhle Štěpán Taraba, hasičský pracovník, slovenský dobrovolec, na jeho pohřeb se dostavila čestná vojenská rota a hudba.

Dne 22. srpna zemřel František Dovolil, ruský legionář, bývalý starosta města a potom městský důchodní.

Vánoční sbírka

Výtěžek vánoční sbírky pod stromem republiky činil 6872 Kčs.

Oheň v biografu

Ke konci roku vyhořela promítací kabina státního biografu a několik měsíců se nehrálo.

Připravil Viktor Dobrev

Léta 1955 a 1956

Rok 1955

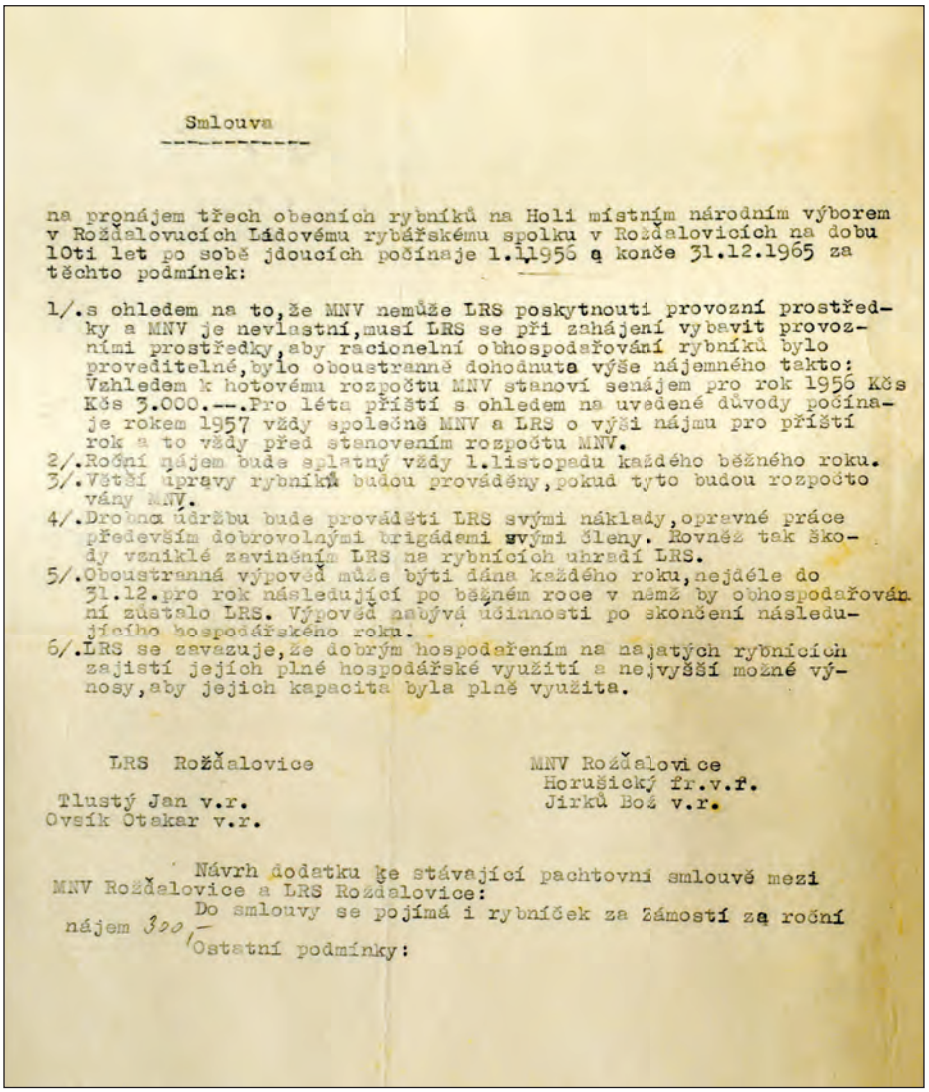
Desátý rok Lidového rybářského spolku Rožďalovice vstoupil do historie jako jeden z nejvýznamnějších. Místní národní výbor pronajal rybářům soustavu obecních rybníků: Třeboňský, obnovený v roce 1953 (proto se mu také začalo říkat „Nový“), dnešní Dolní rybník, zvaný též „U Čapků“, dostal v dalších letech jméno „U sádek“ nebo „Komora“ a Horní rybník, zvaný též „Na Holi“, které mu se také říkalo „U střepáku“. Podmínky nájmu měly být dohodnuty v roce 1955.

Po ročním působení odstupuje z funkce předsedy spolku František Vlasatý. Na jeho místo je členskou schůzí zvolen dne 20. února 1955 Otakar Ovsík, v letech 1957–1960 zastával také funkci předsedy místního národního výboru.

V letních měsících odstoupil ze své funkce hospodář spolku Vojtěch Vysoudil. První podzimní výlovy rybníků zajišťoval jeho nástupce Jan Tlustý.

V měsíci říjnu provedli rybáři výlovy rybníků Zámostského, Třeboňského, U Čapků a Na Holi. Zámostský rybník byl zpětně nasazen a připraven stát se od příštího roku sportovní vodou. Na ostatních rybnících v posledních letech nikdo nehospodařil, a tak se na nich dle vzpomínky Zdeňka Nechánského slovilo asi 8 q karase.

V roce 1955 byl celkový příjem rybářského spolku 4802 Kčs, hospodaření končí zůstatkem 59 Kčs.

Smlouva

na pronájem třech obecních rybníků na Holi místním národním výborem v Rožďalovicích Lidovému rybářskému spolku v Rožďalovicích na dobu 10ti let po sobě jdoucích počínaje 1.1.1956 a konče 31.12.1965 za těchto podmínek:

1/. s ohledem na to, že MNV nemůže LRS poskytnouti provozní prostředky a MNV je nevlastní, musí LRS se při zahájení vybavit provozními prostředky, aby racionelní obhospodařování rybníků bylo proveditelné, bylo oboustranně dohodnuta výše nájemného takto: Vzhledem k hotovému rozpočtu MNV stanoví senájem pro rok 1956 Kčs Kčs 3.000.--. Pro léta příští s ohledem na uvedené důvody počínaje rokem 1957 vždy společně MNV a LRS o výši nájmu pro příští rok a to vždy před stanovením rozpočtu MNV.
2/. Roční nájem bude splatný vždy 1. listopadu každého běžného roku.
3/. Větší úpravy rybníků budou prováděny, pokud tyto budou rozpočtovány MNV.
4/. Drobnou údržbu bude prováděti LRS svými náklady, opravné práce především dobrovolnými brigádami svými členy. Rovněž tak škody vzniklé zaviněním LRS na rybnících uhradí LRS.
5/. Oboustranná výpověď může býti dána každého roku, nejdéle do 31.12. pro rok následující po běžném roce v němž by obhospodařování zůstalo LRS. Výpověď nabývá účinnosti po skončení následujícího hospodářského roku.
6/. LRS se zavazuje, že dobrým hospodařením na najatých rybnících zajistí jejich plné hospodářské využití a nejvyšší možné výnosy, aby jejich kapacita byla plně využita.

LRS Rožďalovice
Tlustý Jan v.r.
Ovsík Otakar v.r.

MNV Rožďalovice
Horušický fr.v.f.
Jirků Bož v.r.

Návrh dodatku ke stávající pachtovní smlouvě mezi MNV Rožďalovice a LRS Rožďalovice:
Do smlouvy se pojímá i rybníček za Zámostí za roční nájem 300/-
Ostatní podmínky:

Rok 1956

Zástupci Lidového rybářského spolku Jan Tlustý a Otakar Ovsík podepisují od 1. ledna 1956 s Místním národním výborem v Rožďalovicích nájemní smlouvu na obecní rybníky. Na tento rok byl stanoven nájem 3000 Kčs a 300 Kčs na Zámostský rybník.

Hospodaření rybářského spolku začalo v tomto roce zajímavým způsobem. Dne 17. ledna si rybáři půjčili u Občanské záložny na směnku 3000 Kčs. Za několik dnů koupili od Výkupního podniku Jičín krmnou pšenici pro ryby. S dopravou za ni zaplatili 1370 Kčs. Ostatní půjčené peníze investovali do přípravy rybářského karnevalu, který se konal 18. února v sále na radnici. K tanci a poslechu hrála hudba Spolana Křinec. Finanční zisk z karnevalu byl 3202 Kčs, a tak již 22. února rybáři půjčku Občanské záložně vrátili.

Členská schůze 14. března schválila do funkce hospodáře Jana Tlustého, jeho zástupcem se stal Arnold Dousek ze Křince.

Členský příspěvek si v roce 1956 zaplatilo 83 rybářů. Dne 16. června je zahájen sportovní rybolov na Zámostském rybníku. Jsou zde stanovena přísná pravidla rybolovu – chytat se může ve středu, v sobotu a v neděli pouze na jeden prut, denní úlovek může být jeden kapr, nebo jedna štika a tři kusy lína. Zámostský rybník se stal od tohoto roku oblíbeným místem rožďalovických rybářů.

Na podzim začínají první opravdové výlovy obecních rybníků. Rybáři poznávají radost z vlastní produkce ryb. Na sportovní revír je nasazeno 322 kg ryb, kapří násada je po výlovu zpětně vrácena do rybníků. Tržní kapr se prodává za 11 Kčs za 1 kg.

Po dohodě s místním národním výborem je po výlovech vybagrován Holský rybník. Rybářský spolek přispěl částkou 2800 Kčs. Kolik přispěl národní výbor, není známo, ale nájem za rybníky pro rok 1957 je dohodnut jen ve výši 1800 Kčs.

Novým členem se v tomto roce stal Jiří Severa z Rožďalovic – v příštích letech to bude další významná osobnost rožďalovických rybářů.

Na rybářském revíru Mrlina 2 dosáhl celkový úlovek ryb 684 kg.

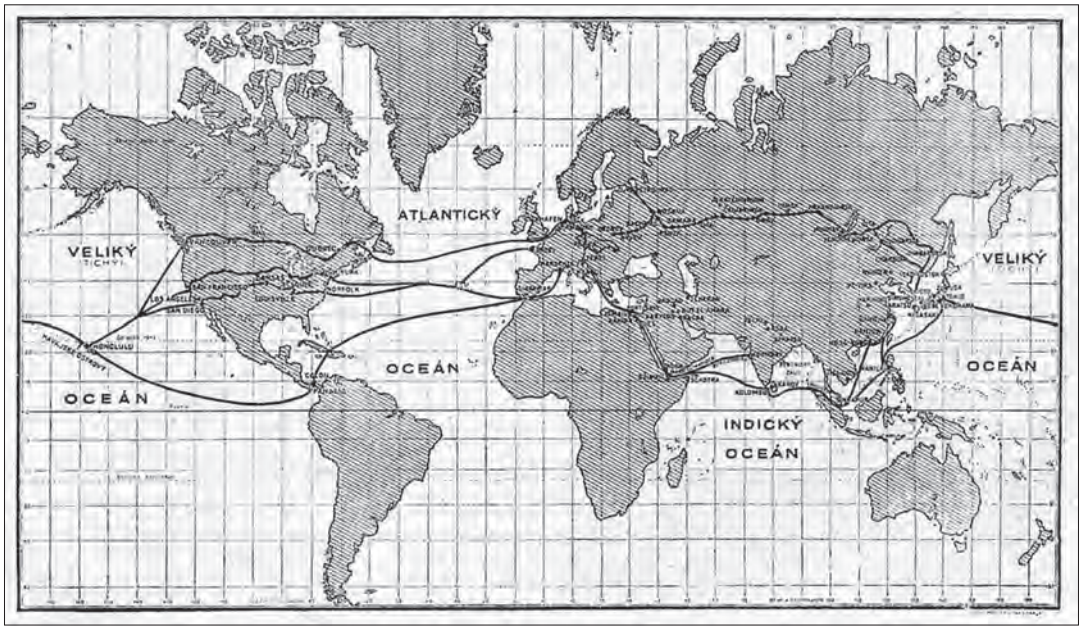
Československé rybářství č. 10/1956

„Od 1. října pracujeme o dvě hodiny méně. Další významné usnesení celostátní konference Komunistické strany Československa se stalo v těchto dnech skutkem. Od 1. října vstoupila v platnost nová zákonná úprava, podle níž je pravidelná pracovní doba stanovena na 46 hodin týdně. V sobotu se pracovní doba zkracuje od 6 do 12 hodin.“

Jan Nožička

Sto let od návratu legionářů z Ruska

Před sto lety, kdy už druhým rokem existovala Československá republika, vraceli se poslední legionáři domů, do vlasti. Byli to příslušníci ruských legií, kteří si svou cestu do vlasti museli doslova vybojovat na transsibiřské magistrále, aby se dostali do Vladivostoku. Byla to jediná cesta, jak se po moři dostat do některého evropského přístavu a odtud vlakem do vlasti. Cesta po souši neexistovala. Magistrála byla v rukou bolševiků. Tuto strastiplnou cestu absolvovali i legionáři z Rožďalovic.

Dobová mapa zachycuje anabázi legionářů přes Rusko a jejich návrat loděmi z Vladivostoku do Evropy

V roce 1937, kdy se Německo netajilo svými válečnými úmysly, vycházel na pokračování v časopisu *Naše vojsko* seriál „Co mám vědět o prvních vojácích republiky."

V seriálu, který měl oživit hrdinné činy legionářů, bylo vzpomenuto na vznik legií v jednotlivých zemích a popsaná i sibiřská anabáze ruských legionářů. V kapitole o návratu ruských legionářů se píše:

V den, kdy se náš národ těšil poprvé ze své svobody, bylo jeho národní vojsko daleko, daleko za hranicemi, ba dokonce až na druhém konci světa. Doma se sice pomalu tvořily na troskách rakouské armády domácí jednotky, ale přesto se čekalo netrpělivě na návrat vojska zahraničního, vzniknuvšího už před čtyřmi lety a vykonavšího pro osvobození vlasti činy, před nimiž se kdekdo skláněl.

Jestliže se podařilo, byť s obtížemi, dopravit do vlasti během několika měsíců naše vojsko z Itálie a Francie, byla naše vláda téměř bezradná nad tím, jak dopravit domů 60 000 našich vojáků ze Sibiře. Spojenecké státy sice neodpíraly pomoc, ale musily napřed dopravovat svá vojska z evropských bojišť. Mimoto měly zájem, aby naše vojsko v Sibiři ještě zůstalo a pomáhalo bojovat proti bolševismu, v jehož zánik se stále ještě věřilo.

A tak je naše vojsko ve velmi těžkém postavení a bojuje s bolševiky ještě po celý rok 1919 i začátkem roku 1920.

Koncem roku 1918 přijíždí do Sibiře sám generál M. R. Štefánik, vojenský ministr naší republiky, s plánem, aby se naše armáda probila na jih Ruska, a tak si vytvořila nejkratší cestu do vlasti. Přesvědčil se však, že to není možné, a odjíždí proto nazpět do Evropy, aby burcoval svědomí Spojenců.

Ale to již si naši vojáci v Sibiři pomáhali sami. Najímali si za vlastní peníze (byly to peníze z úspor vojáků) obchodní lodi, na nichž odesílali nejprve invalidy, nemocné a své staré příslušníky. Také pro ně zakupovali místa na osobních lodích.

To ovšem zdaleka nestačilo, třebaže to stálo mnoho peněz. Měsíční nájem střední lodi činil 2,5–3 miliony korun.

Naše vláda doma dosáhla však konečně toho, že Spojenci slíbili uspíšit dopravu našeho vojska domů. Amerika slíbila, že odveze 50 % našich vojáků, Anglie 25 % a ostatní státy také 25 %.

Amerika a Anglie splnily svůj slib do puntíku, ovšem až v prvé polovině roku 1920. Jejich obrovské lodi hnuly velmi podstatně dopravou. Tak americká loď „Amerika" pojmula najednou 6478 vojáků, „President Grant" 5471 a anglický „Dollar" 3427 vojáků.

I tak trvala doprava našeho vojska rok a osm měsíců. Poslední loď odjela z Vladivostoku 2. září 1920.

Směr plavby těchto lodí byl různý. Většina transportů šla kolem Indie, Suezským průplavem do Terstu.

Jiné lodi jely Tichým oceánem, Panamským průplavem a Atlantickým oceánem do Hamburku. Jiné k břehům Kanady, kde je převzal vlak a pak zase jiná loď je dovezla do Hamburku. Cesta Německem, které bylo v revoluci, byla málo příjemná.

Doprava si vyžádala celkem třiceti šesti transportů. Dojely všechny šťastně. Jedinou větší nehodu měla loď „Heffron", jíž vrhla bouře na skalisko u Japonska. Japonské válečné lodi, jež přispěchaly na pomoc, nemohly jí pomoci. Teprve po bouři byla odvlečena ke správce a naši vojáci prožili několik neděl v Japonsku, než byla loď opravena.

O dobrém organizačním smyslu našich sibiřských vojáků svědčí i to, že dovedli opatřit i náklad pro lodi, které by jely jinak bez něho. Nakupovali výhodně v Sibiři měď, bavlnu a jiné zboží za peníze ušetřené vojáky. A získali tak republice několik set milionů Kč. Nakonec koupili i vlastní loď „Legii", která plula pod československou vlajkou.

A tak naši vojáci, když se vraceli do vlasti, mohli vidět Čínu, Japonsko, Indii, Afriku, Ameriku a všechny oceány. Ale jejich myšlenky byly i při tak vzácné podívané jinde.

Patřily Rusku, jež opouštěli a jež jim přirostlo k srdci, třebas v něm tolik vytrpěli. Patřily i Republice, na niž se po tolik let až dětinsky těšili.

Kdo by mohl těm otužilým vojákům revoluce mít za zlé slzy, jež tak hojně prolévali při vstupu na rodnou půdu!

Byl konec dějů, které zůstanou slavně zapsány v naši historii a jež se ve své podivuhodné různosti už sotva kdy budou opakovat.

Podle časopisu Naše vojsko
zpracoval Rudolf Valeš

Kdo byl ruský legionář Jan Adamec?

Nejlépe svého muže charakterizovala jeho manželka Anna rozená Boublíková:

Můj muž Jan Adamec, opisoval do Legionářské kroniky válečné vzpomínky bratří, ale o sobě tam nenapsal ani řádky. Byl velmi skromné povahy, nerad o sobě mluvil. Protože nynější vedení naší republiky pranýřuje legionářské hnutí z první světové války a nespravedlivě posuzuje dějiny legií, cítil to jako křivdu. Proto se mu nechtělo ani vzpomínky psát. Zemřel 27. července 1964. Našla jsem po jeho smrti tři válečné deníčky, které psal tužkou a jsou sotva čitelné, ale chci se pokusit o stručný výtah z nich. Zaslouží si to pro svoji velikou lásku k české zemi, pro čestnou, nesmlouvavou povahu, pro světlou památku, kterou po sobě zanechal. Přinesl si z války, zajetí a legií jen nalomené zdraví.

Narodil se 29. března 1891 v Rožďalovicích. Vychodil zde také obecnou školu a pak jičínskou reálku. Po maturitě odešel do Vídně na zvěrolékařskou fakultu. Poslední zkoušky měl dokončit v roce 1915. Ale o prázdninách 26. července 1914 byla vyhlášena mobilizace Rakouska a on, třiadvacetiletý, musel ihned narukovat do Jičína. Po devíti měsíčním výcviku byl poslán na ruskou frontu. Bylo to 16. dubna 1915. Podle deníčku v zákopech u řeky Sanu. Dne 13. června 1915 byl u vesničky Reseva zajat.

O návratu svého muže do vlasti píše:

Rok 1920

14. únor – Konečně ve Vladivostoku! Čekáme na loď, která nás má odvézt do Terstu, a pak již pojedeme do osvobozené vlasti. Jsem nemocen. Mám horečky. Teď, když se již blíží náš návrat po tolika letech! Dočkám se domova?

27. únor – V pátek v 8 hodin ráno se naloďujeme. Připlula americká loď „Scheridan“, která nás bere na palubu. Dostal jsem kajutu 1. třídy. Ještě se očkujeme proti neštovicím, kontrola dokumentů a v sobotu 28. února 1920 v 8 hodin ráno odrazila loď od břehu Vladivostoku. V deset hodin jsme již pluli širým mořem. Všude ledové kry, krutá zima. Stále mám horečku a noha hrozně bolí.

3. březen – Plujeme průlivem mezi Koreou a Japonskem do Nagasaki. Loď „Scheridan“ pojme na 2000 lidí. Jede náš štáb divize, letecký oddíl, zvěrolékařská nemocnice, lazaret, invalidé a cizinci. Dnes mě doktor

Svatební fotografie manželů Adamcových

Richter odřezal odumřelé části prstů. Mám stále bolesti.

15. březen – Plujeme Tichým oceánem kolem ostrova Formosy, dál okolo Filipín na Singapur. Přeplouváme obratník Raka. Teploty stále přibývá.

21. březen – Blížíme se k rovníku. Zakouším muka se svou nohou. Dnes mě odstranili nekrotické kosti. Připlouváme do Singapuru. Máme povolenu vycházku, ale já se s paluby nemohu ani hnout. Mám obě nohy oteklé jako konve.

2. duben – Nesnesitelné vedro, příšerný žár. Na nohy se vůbec nepostavím. Bolesti takové, že mě již ani morfium nepomáhá, které mě dal lékař užívat. Prý mě moc ublížil ten náhlý přechod z veliké sibiřské zimy do vedra v tropickém pásmu. Bože, budu ještě zdráv?

10. duben – Indickým oceánem plujeme na Ceylon do přístavu Kolomba, dále pak do přístavu Aden a Rudým mořem poplujeme do Suezu.

15. duben – Přeplouváme Suezským kanálem a druhý den jsme v přístavním městě Port-Saidu. Teplota klesá, opuchliny nohou pomalu mizí, ale noha bolí nesnesitelně. Za celou cestu jsem se ani jednou nemohl podívat z lodi ven, za celou cestu jsem nespal vleže, jen vsedě dřímal na židli. A ty přírodní krásy, které jsem mohl vidět, kdybych byl zdráv, vnímám jen jako v mlze a zdáli. Zdviháme kotvy a odplouváme do Středozemního moře, směrem na Terst.

Zde končí zápisky mého muže, které jsem se snažila vybrat o hlavních údobích a jen co jsem mohla vyluštit z těžko čitelných zápisků. Nyní mi již zbývá dodat, na co se sama pamatuji. Z Terstu byl celý transport přepraven do Prahy. Cesta z Ruska trvala přes dva měsíce.

Můj budoucí muž byl ihned převezen do vojenské nemocnice v Karlíně, odkud mi napsal. Jela jsem za ním a tam jsme se po šesti létech znovu shledali. Byl přepadlý, bezzubý a šedivý. Nikdo by mu neřekl 29 let. Po operaci prstů levé nohy se zdálo, že bude vše v pořádku. Rány se celkem brzo zhojily. Byl aktivován jako kapitán a z nemocnice propuštěn. Bylo mu nabídnuto místo vojenského zvěrolékaře, když dostuduje poslední semestr zvěrolékařské fakulty, která byla nyní v Brně. Chůze mu dělala přece jen potíže, a tak si zažádal o místo hospodářského důstojníka. Brzo potom jsme měli svatbu a žili v Teplicích.

Zanedlouho začaly znovu kruté bolesti nohy a ve vojenské nemocnici na Karlově náměstí v Praze mu docent MUDr. Lewitt po předcházejících devíti operacích amputoval nohu v zánártí. Ležel tam plné dva roky a s nezhojenou ránou ho superarbitrovaného propustili domů. Po čtyřech měsících znovu bolesti a tu jsem jej odvezla do boleslavské nemocnice, kde mu amputovali nohu až po koleno. Kost byla úplně odumřelá, měkká jako tvaroh. Rána se dlouho hojila, ale když pak po roce mohl nosit protézu, zcelila se a zůstala stále citlivá. Utrpení za celá ta léta mu narušilo zdraví, a celý další život se musel léčit. Ale to jsme byli již v Rožďalovicích, kde byl tak rád a kde jsme spolu byli tak šťastni.

Anna Adamcová,
v Rožďalovicích v květnu 1967

Přes svůj hendikep zúčastňoval se v Rožďalovicích kulturního a společenského života. Byl jednatelem Sokola a v roce 1924 byl spoluzakladatelem dramatickо-pěveckého kroužku „Pokrok“, kde působil ve funkci jednatele a vyřizoval i písemnosti Legionářské jednoty.

Závěrem je nutno dodat, že i on, jako mnoho jiných válečných invalidů, dostal od Československé tabákové režie sklad tabákových výrobků a řídil distribuci kuřiva do jednotlivých trafik v regionu.

Zpracoval
Rudolf Valeš

Moták

Málokdo možná tuší, že tohle slovo má několik významů. Může to být tajná zpráva posílaná z vězení, ale také třeba někdo, kdo všechno poplete, případně někdo, kdo se potácí a ztrácí rovnováhu. Označuje však také název hned několika ptačích druhů. V ptačí oblasti Rožďalovické rybníky hnízdí pouze jeden z nich – moták pochop (*Circus aeruginosus*). Je to spolu s jeřábem popelavým (*Grus grus*) zároveň tzv. kritériový druh pro tuto oblast, což znamená, že oblast byla vyhlášena právě pro tento konkrétní ptačí druh.

V terénu ho poznáme podle typického nízkého letu. Můžeme ho však snadno zaměnit s některými příbuznými druhy motáků, především motákem lužním, který se v posledních letech rozšířil i do zdejší ptačí oblasti. Ten je však štíhlejší, s podélnými pruhy zespodu křídel. Od stejně velké káně lesní se liší útlejším vzezřením, delším ocasem a při klouzavém letu staví obě křídla do polohy širokého V.

Časně zjara předvádí samec tok, při němž v letu provádí akrobatické kousky. Vystoupá vysoko do oblak a pak se snáší dolů za družkou s daleko slyšitelným pískavým voláním.

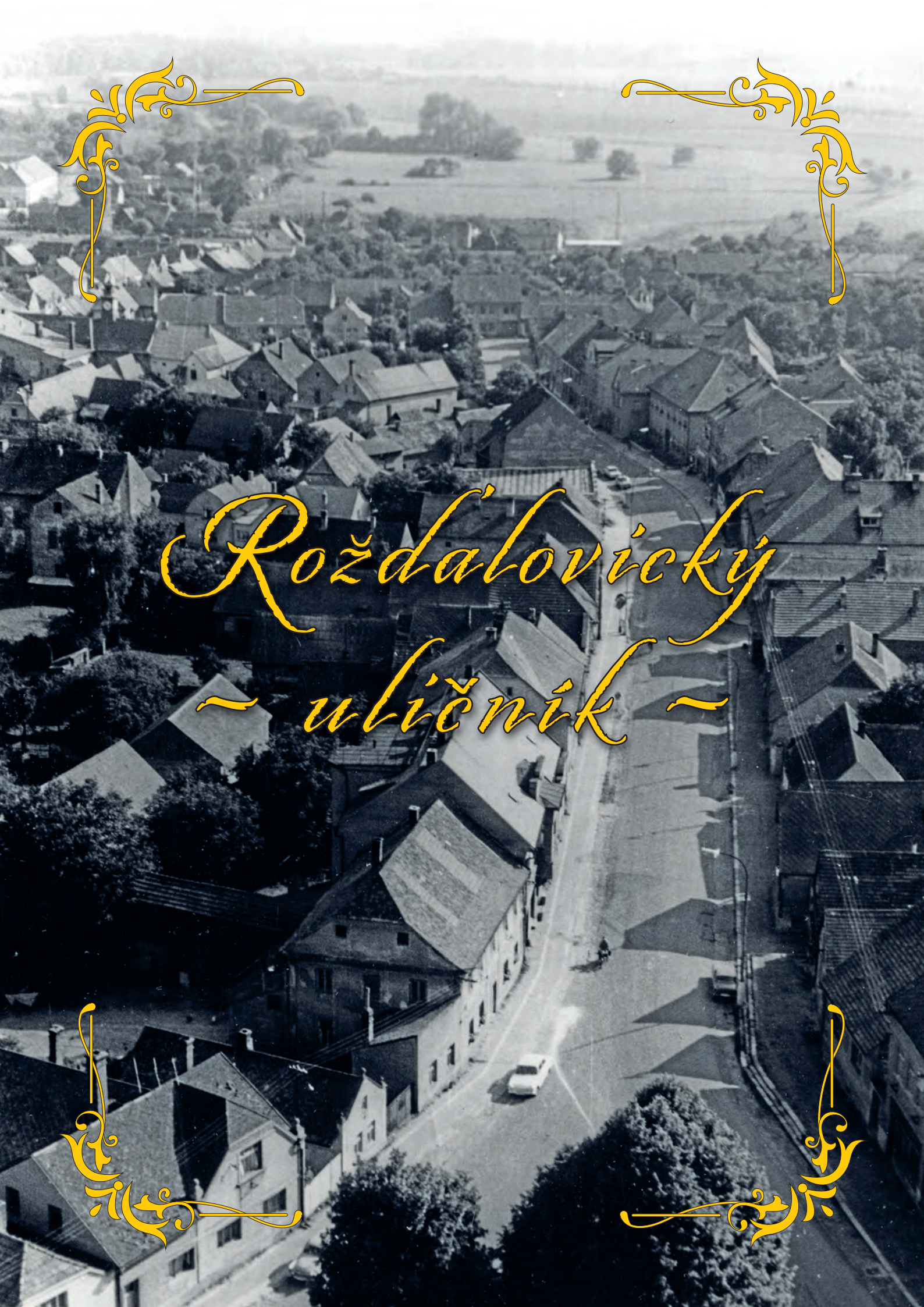
Pochopové preferují otevřenou krajinu. Pro hnízdění si vybírají téměř výhradně rákosové porosty v okolí vodních ploch. Staví si hnízdo ze stébel a větví v hustém rákosu těsně nad vodou. Při náhlém poklesu vodní hladiny jsou hnízda často ničena divokými prasaty. Začátkem května snáší samice v dvoudenním intervalu 3–6 bělavých vajec, která zahřívá po dobu asi jednoho měsíce. Samec samici na hnízdě nestřídá, ale přináší jí potravu po celou dobu sezení na vejcích i po vylíhnutí mláďat. Samice přinesenou kořist porcuje a mláďata krmí. Na hnízdě mláďata stráví asi šest týdnů, starší mláďata, i když ještě nelétají, se rozlézají po okolí. Do hnízda se na noc někdy vrací i po dosažení vzletnosti.

Motáci nejsou nijak dovední lovci. Potravu tvoří především zbytky z hostiny jiných predátorů, mršiny, občas i drobní savci, ryby a ptáci. Hlavním lovištěm jsou břehy rybníků, slepých a hustě zarostlých říčních ramen, rákosiny, louky a zamokřená místa v blízkosti vod. Nad takovou krajinou létá pochop nízkým, značně neurovnaným jakoby potácivým letem, podle něhož dostal i své jméno. Takový let mu umožňuje vyhledávat potravu na zemi i ve vodě. Nikdy neloví ve vzduchu.

Moták pochop je tažný druh, který na zimoviště v jižní Evropě a Africe odlétá v srpnu až říjnu a ze zimovišť přilétá během března a dubna. Podle posledního monitoringu, který se uskutečnil v letech 2011–2013, hnízdí v ptačí oblasti Rožďalovické rybníky 10–11 párů. Jejich počet je víceméně stabilní.

Vladimír Šoltys

Rožďalovický ~ uličník ~

Úvodem

Pojmenování rožďalovických ulic doznalo během téměř posledních dvou století výrazných změn. Pouze několik málo ulic si zachovalo svá někdejší jména, většina z nich byla (zejména v období první republiky) přejmenována, během posledních sta let s postupným rozrůstáním města vznikla také řada ulic nových.

Mapa města Vojtěcha Vysokého z roku 1856 zachycuje někdejší stav městské zástavby, která byla soustředěna zejména kolem náměstí a v ulicích, jež na něj navazovaly (dnešní *Revoluční*, *Melantrichova*, *Rektorysova*), dále pak pod kostelem (dnešní *Lindnerova*, *Antonína Majera*) a v ulicích, které ústily na přístupové cesty k městu (severní strana dnešní *Tyršovy* ulice a *Boleslavská*). Součástí Rožďalovic byla i osada Zámostí, na rozdíl od Podolí, které proto také není v mapě zaneseno.

Názvy ulic byly po staletí pouze ústně tradované a ve svých pojmenováních obrážely nějaký význačný rys, který danou ulici jasně odlišoval od jiné: tak například se dnešní *Revoluční* ulici říkalo *Ševcovská*, protože v ní bydleli a vykonávali své řemeslo ševci. Ulice, které navazovaly na cesty či silnice, přebíraly svá pojmenování podle toho, odkud či kam dané cesty směřovaly (dodnes ulice *Boleslavská*).

K postupnému kodifikování a povinnému označení ulic začalo docházet na přelomu 18. a 19. století (zejména ve velkých městech), v roce 1857 pak vydal císař František Josef I. nařízení o zavedení systému pojmenovávání ulic a číslování domů uličními čísly.

Po vzniku samostatného Československa vstoupil nařízením vlády ze dne 25. srpna 1921 v platnost zákon č. 266/1920 o názvech měst, obcí, osad a ulic, jakož i označování obcí místními tabulkami a číslování domů, který byl v průběhu 20. století ještě několikrát novelizován.

V následujícím přehledu se pokusíme nastínit, jak se místní názvosloví ulic za dobu více než 150 let proměnilo.

Rožďalovice na mapě Vojtěcha Vysokého z roku 1856

NÁMĚSTÍ

Do roku 1930 neneslo žádné pojmenování. U příležitosti oslav 80. narozenin prezidenta republiky Tomáše Garrigua Masaryka bylo na návrh radního a pozdějšího starosty města Františka Honzáka „na věčnou paměť našeho prvního prezidenta republiky nazváno náměstím Masarykovým".

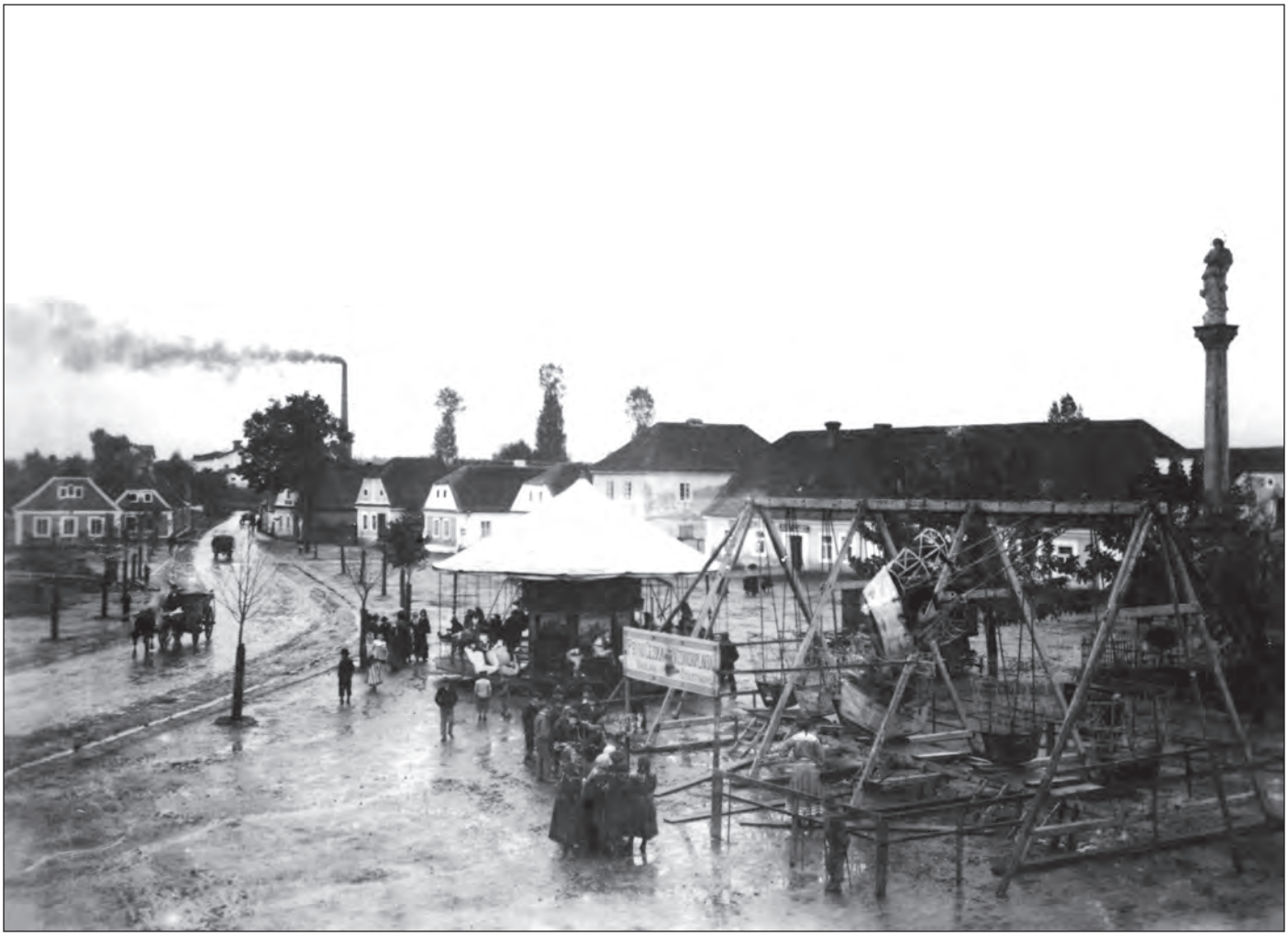
Těžko říct, do jaké míry se toto pojmenování ve své době vžilo do obecného povědomí, neboť v kronice o něm už jinou zmínku nenacházíme. V jejích zápisech je i nadále užíván obecný název náměstí.

K roku 1940, kdy bylo nařízeno označit ulice dvojjazyčnými tabulkami (německo-českými), navíc kronikář Vojtěch Vavrouš zaznamenává, že bylo nutno přejmenovat ulici Československých legií (viz dále), o přejmenování náměstí se však v této souvislosti nezmiňuje.

Po obnově Československa v květnu 1945 náměstí toto pojmenování oficiálně neslo, což dokládá i inzerát v kalendáři na rok 1948, který vydal Místní národní výbor v Rožďalovicích. Dalším dokladem je i zápis z plenárního zasedání MNV ze dne 20. září 1954, na němž „bylo usneseno přejmenovati Masarykovo náměstí na Náměstí Klementa Gottwalda".

Na rozdíl od *Masarykova náměstí* však nenacházíme v dostupných dobových pramenech (ani v městské kronice) žádný jiný doklad o tom, že by náměstí někdy neslo jméno poválečného předsedy vlády a v letech 1948–1953 prezidenta republiky Klementa Gottwalda.

Nakonec došlo pouze k vypuštění jména prvního československého prezidenta, takže od té doby je naše náměstí opět „bezejmenné".

Posvícení na náměstí kolem roku 1910

Hotel Radnice v období první republiky

Chodník v Nádražní ulici od starého mostu k cukrovaru

Ruská

Původně cesta, která nebyla součástí města. Po roce 1881, kdy byla v Rožďalovicích postavena železniční stanice, začalo se jí říkat „nádražní“ či prostě „ulice k dráze“ (v horní části též „u nádraží“). Oficiální název *Nádražní* získala v roce 1923.

Usnesením obecního zastupitelstva byla v březnu 1934 přejmenována na počest nedávno zesnulého politika Antonína Švehly (1873–1933) na ulici *Švehlovu*.

Dne 20. června 1945 pak byla z rozhodnutí rady MNV přejmenována na *Ruskou*. Touto ulicí přijela do města 11. května odpoledne Rudá armáda, kterou na náměstí Rožďalovičtí nadšeně vítali.

Za přejmenováním ulice nestál však jen tento důležitý historický moment, ale také skutečnost, že Antonín Švehla byl v meziválečném období dlouholetým předsedou agrárníků – Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu, která byla již na sklonku války přijetím Košického vládního programu zakázána.

Příjezd rudoarmějců někdejší Švehlovou ulicí do Rožďalovic 11. května 1945

V drahách

Dříve polní cesta spojující nádraží a Zámostí bývá též označována jako *Za dráhou, Na drahách, Draha* (= jít Drahama). Nejedná se o oficiální pojmenování.

Melantrichova

Původně se tato ulice jmenovala *Zámostská,* v kronice je takto zmiňována již k roku 1850 (viz i mapu Vojtěcha Vysokého). Přejmenována na *Melantrichovu* byla v roce 1923.

Rektorysova

Jako *Křinecká* ulice je v kronice zmiňována již k roku 1844 (viz i mapu Vojtěcha Vysokého), pojmenování *Rektorysova* získala v roce 1923.

Jan Václav Rektorys (1817–1890) byl akademický malíř, založil a vyzdobil první městskou kroniku. V roce 1882 daroval městu dům, v němž byl zřízen chudobinec, který stával právě v této ulici v místech dnešní prodejny COOP Jednota. Objekt byl zbourán v roce 1980.

Husova

Původně *Kostelní* (v horní části dodnes nazývána *V kaštanech* či prostě *Kaštany*). Na ulici *Husovu* (zejména v prvorepublikovém období se též používalo označení *Husova třída*) byla přejmenována nedlouho po slavnostním odhalení pomníku Mistra Jana Husa před obecnou školou, které proběhlo dne 6. července 1923.

Společně s náměstím patří Husova ulice k těm lokacím našeho města, které jsou nejčastěji tematizovány na historických pohlednicích.

Proměny Rektorysovy (dříve Křinecké) ulice – horní snímky zachycují podobu ulice v první polovině 20. století. Na fotografii vpravo dole z konce 50. let je již patrné pokračování ulice (později Josefa Horáka) až k dnešní Spojovací ulici

Chudobinec v Rektorysově ulici stával v místech dnešní samoobsluhy, v roce 1980 byl stržen. Dole Husova třída, 30. léta

Kostel svatého Havla kolem roku 1910

Rodný dům pedagoga Gustava Adolfa Lindnera (bývalý knížecí pivovar), dnes na jeho místě stojí rodinný domek

Lindnerova

K roku 1848 je v kronice uváděna jako ulice *Mlýnská* (podle Nového mlýna, který se nacházel v čp. 130 – viz i mapu Vojtěcha Vysokého, kde je vidět náhon k tomuto mlýnu), někdy též nazývána *Podolská*. V roce 1923 byla přejmenována na *Lindnerovu*.

Gustav Adolf Lindner, který je po J. A. Komenském považován za druhého nejvýznamnějšího českého pedagoga, se v této ulici roku 1828 narodil.

Antonína Majera

Začátkem 20. století se nazývala *Pod kostelem*. Od roku 1923 nesla i tato ulice název *Lindnerova*, teprve v roce 1971 byla přejmenována na ulici *Antonína Majera*. Akademický malíř Antonín Majer (1882–1963) byl původem z Prahy, od konce 30. let pravidelně zajížděl do Rožďalovic na letní byt. Zde získával náměty pro své obrazy, z nichž některé později daroval městu. V roce 1952 mu bylo uděleno čestné občanství města Rožďalovic a místní národní výbor mu poskytl k pobytům někdejší dům čp. 140, který se nacházel právě v této ulici.

Do tohoto domku zajížděl akademický malíř Antonín Majer na letní byt, dnes je zcela zásadně přestavěn. V zadním domku bývala panská bečvárna, v níž se vyráběly sudy pro knížecí pivovar. Citlivá rekonstrukce zachovala v mnohém jeho původní ráz

ROŽĎALOVICE
1:2880
0
50
100
150
200
250
300
u Barborky
Podáli
Wrchovská
Boleslavská
Tyršova
Tyršova
Husova
Prokopská
Náměstí
Ruská
Rektorysova
Jugoslávská
Masarykova
Mlýnská
Legií
Legií
Zámostí

Mapa města z roku 1948

Mapa kronikáře Vojtěcha Vavrouše zachycuje podobu města koncem 40. let minulého století. Byla vypracována v měřítku 1 : 2 880 a autorem signována k 11. prosinci 1948.

Za povšimnutí stojí náhon k někdejšímu Novému mlýnu a také původní koryto řeky Mrliny (v mapě zakresleno přerušovanou čárou) před provedením její částečné regulace v letech 1936–1937. Je patrné, že původní řečiště se nacházelo mnohem blíže k „centru“ města. Od jezu vedl další náhon k cukrovaru – tento kanál byl zasypán na počátku 70. let poté, co cukrovar ukončil svůj provoz.

Kronikář Vojtěch Vavrouš do mapy zanesl také názvy ulic – naši pozornost si zasluhuje především ulice *Jugoslávská* (později *Čsl. legií*, dnes *Školní*), do mapy je totiž zapsána pouze obyčejnou tužkou a není vůbec jasné, zda skutečně někdy nesla oficiálně toto pojmenování (podrobněji k tomu zde na straně 22).

V mapě je také dobře vidět ještě někdejší cestu spojující Tyršovu ulici a Rektorysovu. Vedla od domu čp. 271 (viz i fotografii na straně 15), a dále pak pokračovala podél zdi klášterní zahrady. Celé této lokalitě směrem k Sokolskému hřišti se až do sklonku 70. let minulého století říkávalo Za uličkou (původně zde byl příkop, který odděloval konec města a panská pole). Teprve v roce 1980 byla zprovozněna dnešní ulice *Školní*. Kronikář Jaromír Sládek k tomu poznamenává: „Od září byla vybudována a dána do provozu nová ulice za lékárnou ve směru ke smíšené prodejně jako náhrada za dřívější ‚uličku‘, která nevyhovovala ani chodcům, natož vozidlům.“

Nový mlýn v období první republiky

Obůrka

Jedna z mála rožďalovických ulic, která si zachovala své původní jméno, též uváděna v předložkovém spojení *V Obůrce* / *Ve Vobůrce* / *Ve Obůrce* (tak zanesena v mapě Vojtěcha Vysokého). Bývala zde obora.

Tyršova

K roku 1848 je v kronice uváděna jako *Pražská*, na mapě Vojtěcha Vysokého je značena jako ulice *Za branou*, jindy též *Za bránou* nebo *Zábranská* (tak ji nazývá ve svých memoárech *Rožďalovice na přelomu století*

Josef Horák). K roku 1913 je v kronice zmiňována také jako *Žitovlická* a rovněž se této ulici říkalo *Na Bídě*.

V roce 1923 opět přejmenována na *Pražskou*. U příležitosti oslav 100. narozenin spoluzakladatele Sokola Miroslava Tyrše v roce 1932 požádala místní jednota Sokola obecní zastupitelstvo, zda by tato ulice mohla nést jeho jméno. Jako důvod bylo uvedeno, že sokolové využívají tělocvičnu v místní škole a také se zde nachází jejich „letní cvičiště" (Sokolské hřiště). Zastupitelé žádosti sokolů vyhověli.

V této ulici stávala kdysi dřevěná Pražská brána, proto název *Za branou*, druhá – Bydžovská brána – se nacházela v místech, kde je dnes křižovatka ulice Melantrichovy a Československých legií.

Za Špýcharem

Hovorově též *Za Špejcharem*. Vznikla koncem roku 1980, kdy JZD 6. květen Košík dokončilo stavbu první bytovky (čp. 445). Své pojmenování získala podle budovy špýcharu, který stával v místech dnešního domu čp. 470 v Tyršově ulici a který byl začátkem roku 1981 zbourán.

Pražská ulice počátkem 20. let minulého století

Bývalý kasovní špýchar v Tyršově ulici nedlouho před demolicí. Dole Boleslavská ulice koncem 50. let

Boleslavská

V mapě Vojtěcha Vysokého je v dolní části uváděna jako *Předměstí*, v horní části pak *Cihelna*, jindy též *Cihelná* nebo *V cihelně* (v místech nad dnešním fotbalovým hřištěm bývala panská cihelna), v roce 1923 přejmenována na *Boleslavskou*.

Revoluční

Dnešní *Revoluční* ulice sestávala původně ze dvou ulic. Část ulice vedoucí z náměstí se na začátku 20. století nazývala *Průmyslová*, pro část ústící do Husovy ulice jsou doložena pojmenování *Ševcovská*, *Obuvnická*, *Koželužská*, ale třeba také *Vítkova* (podle majitele obchodu v čp. 249 Václava Vítka).

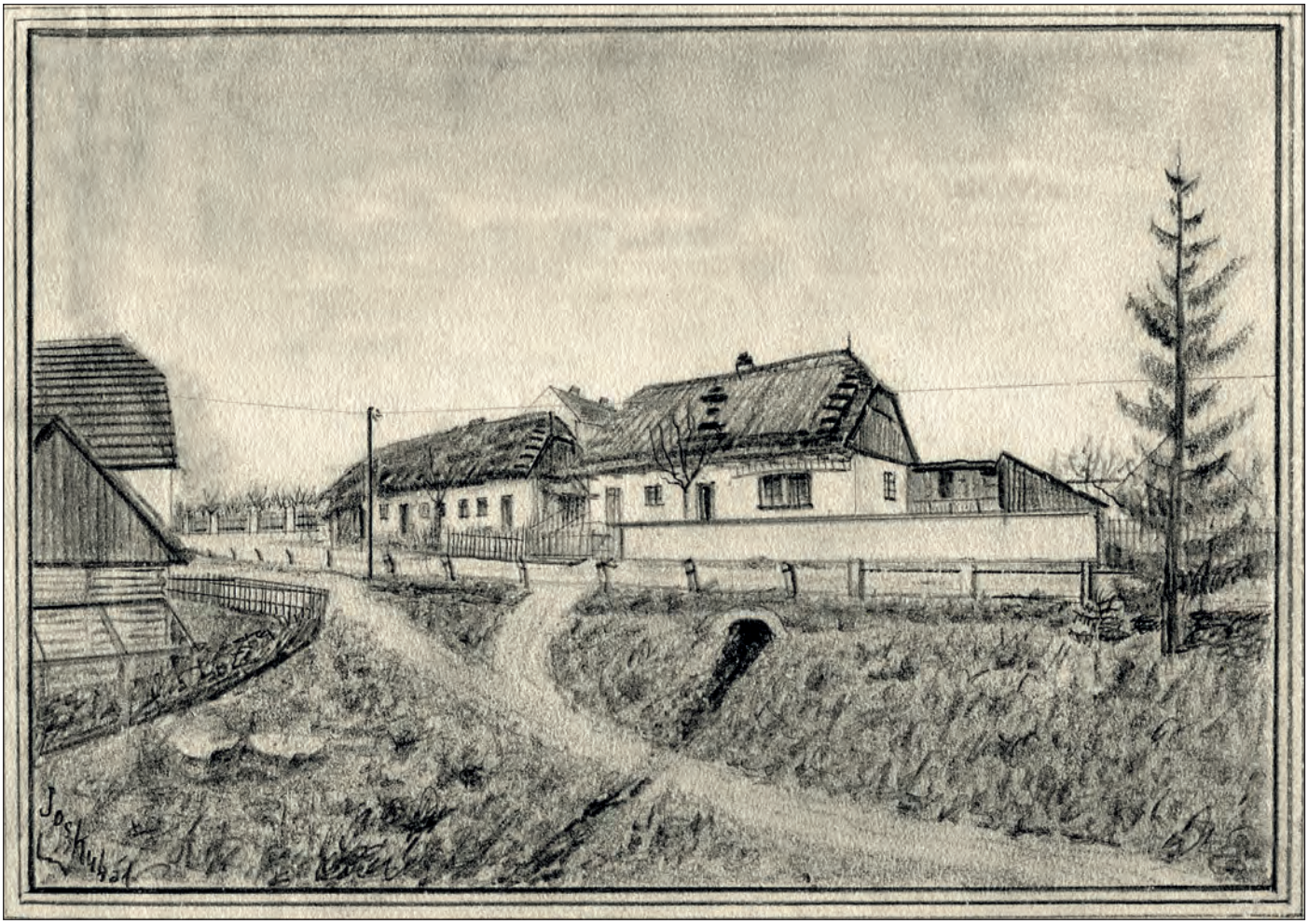
Po roce 1867, kdy byla právě do tohoto domu ze zámku přemístěna pošta, začalo se pro tuto ulici používat označení *Poštovská*. V roce 1923 dostaly obě ulice jednotný název *Trnavská* (podle tehdejšího jména řeky Mrliny – *Trnava*).

Po skončení druhé světové války byla v létě 1945 přejmenována na *Revoluční*: dne 24. dubna 1945 zde byl v domě Pavla Kafky (čp. 88) ustaven revoluční národní výbor.

Poštovská ulice v roce 1903 (snímek vpravo) a pozdější Trnavská (roh Poštovské a Průmyslové), napravo dům čp. 88

Pohled z Barborky na dům čp. 11 a 10, konec 80. let 19. století

Zamrzlý pramen v Barborce, 30. léta 20. století

U Barborky

V mapě Vojtěcha Vysokého je část této ulice – od zatáčky za někdejším panským špýcharem (u domů čp. 11 a 10) a dále směrem ke hřbitovu – označena jako *Ve výmole*, doloženy jsou též názvy *Vystrkov* či *Na Vystrkově*.

Stávající pojmenování získala zřejmě někdy na konci 19. století, kdy zde byla poblíž cesty vedoucí do Podolí zřízena studánka svaté Barbory – tomuto místu se i dnes běžně říká *Barborka* či *V Barborce*.

Postupem doby se pojmenování *U Barborky* rozšířilo i na silnici od zámku ke hřbitovu, na dnešní ulici U Fary, ba dokonce i na nynější Zahradní ulici, která v době, kdy vznikala (od poloviny 50. let 20. století), neměla ještě své oficiální jméno.

Zahradní

Od roku 1971, kdy sestávala zatím ze sedmi rodinných domů a lesní správy, nese své stávající pojmenování. Doloženy jsou rovněž názvy *V Panské zahradě, V Zahradách* či *Zahrady*, a jak uvedeno výše, v době svého vzniku též *U Barborky*. Původně zahrnovala pouze domky pod Panskou zahradou (od čp. 390 až po čp. 444) a byla slepá, pomineme-li traktorem vyježděnou cestu přes Panskou zahradu ústící do Boleslavské ulice. S postupem výstavby rodinných domků během 90. let došlo k jejímu propojení s ulicí Za Špýcharem.

U Fary

Název ulice *U Fary* je doložen již z počátku 20. století, později (až do roku 2003) se jmenovala *U Barborky*. Známá jsou též pojmenování *Farní, Za Děkanstvím* či *U Děkanství*.

Děkanství na snímku ze září 1961

Bezstarostné dětství v Zahradní ulici, polovina 80. let

Augustin Pluhař: U svatého Isidora

Lipová

Jedna z nejmladších a nejkratších ulic ve městě, patří do ní pouze čtyři rodinné domky. Vede od křižovatky se Zahradní ulicí poblíž mateřské školy, ústí do Panské zahrady a na jejím konci vytváří pomyslnou spojnici mezi ulicí U Fary a Zahradní. Její jméno vychází z pojmenování *V lipách,* které se doposud variantně užívá pro Panskou zahradu. Vznikla v roce 2011.

U Isidora

Původně pomístní jméno svahu nad křižovatkou silnic na Košík a na Doubravany. Roku 1745 zde nechala tehdejší majitelka rožďalovického panství hraběnka Marie Barbora Valdštejnová (rozená Pálffy) postavit sochu sv. Isidora (patrona zemědělců), kterou však roku 1813 strhla mohutná vichřice. O dvacet let později zde byl vztyčen dřevěný kříž, který pro změnu v roce 1863 zlomil „silný vichr".

Pomístní jméno tomuto místu zůstalo a přeneslo se i na název „ulice", která sestává pouze z jediného čísla popisného. V roce 1988 nechalo JZD 6. květen Košík tuto polní cestu vyasfaltovat společně s ulicí U Fary, čímž vznikla důležitá spojnice pro odklon dopravy JZD z města.

Školní

Velmi spletitým vývojem prošlo pojmenování ulic v lokalitě za školou (vymezené dnešními ulicemi Spojovací, Československých legií a Školní). Tato část města byla zastavována postupně teprve od 20. let 20. století. Během první republiky byly postaveny domky v ulici Československých legií (tento stav zachycuje mapa městského kronikáře Vojtěcha Vavrouše z konce roku 1948, zde na straně 12–13).

Další zástavba zde probíhala pozvolna od konce 50. let: první domky se objevují nejprve v ulici Josefa Horáka, od druhé poloviny 60. let až do konce let 80. pak byla postupně zastavěna celá lokalita a vzniklo zde několik nových ulic. Až do roku 2011 se tu však

Čtyři ulice Školní a tři Československých legií – takový byl stav ještě v roce 2010 Zdroj: google.cz/maps

čtyři ulice jmenovaly Školní a tři Československých legií (viz mapu se jmény ulic z roku 2010).

Touto administrativně těžko přijatelnou situací se zabývalo obecní zastupitelstvo v roce 1999, kdy bylo rozhodnuto dané ulice nepřejmenovávat, ale rozlišit je číselně. K tomu však během následujících let nedošlo. Zákon č. 227/2009 Sb., který vstoupil v platnost v roce 2010, již neumožňoval, aby více ulic ve městě mělo shodná jména, a ukládal obcím, aby do jednoho roku od nabytí platnosti tohoto zákona stejné názvy ulic odstranily.

V roce 2011 proto zastupitelstvo města dané ulice přejmenovalo: nově vznikla ulice *Vodičkova* (dříve Školní), *Rajmanova* (dříve Školní a Československých legií), *Za Hřištěm* (dříve Školní) a *Školní* (dříve Školní a Československých legií).

Ulice *Vodičkova* dostala své jméno po zdejším málo známém rodákovi – uměleckém knihvazači a spisovateli Stanislavu Vodičkovi (1910–1982). Řemeslu se vyučil u Jendy Rajmana, později odešel do Tasova, kde vedl vlastní knihařskou dílnu. Je autorem knih „Tam, kde usínají motýlové“, „Planina ticha“ a „Na vzdušné pěšince“.

Československých legií

Tato ulice nesla od poloviny 19. století až do roku 1936 jméno *Podlužanská* (viz mapu Vojtěcha Vysokého). Na žádost občanů, kteří zde bydleli, byla usnesením obecního zastupitelstva ze dne 29. dubna 1936 přejmenována na ulici *Československých legií*.

V městské kronice se uvádí, že „ulice tato od jejího vzniku do poslední doby byla nazývána nevhodným jménem Rafanda“. Toto pojmenování však nezaniklo, ba naopak: s postupným růstem zástavby se setřela jeho hranice a v obecném povědomí se rozšířilo víceméně i na nově vzniklé ulice v této lokalitě, i když jeho vymezení je nejisté, a jistě zde budou hrát svou roli i rozdíly generační. Pojmenování *Rafanda* je vykládáno jako „místo, kde bydlely ženy ostrých jazyků“, tedy ženy upovídané, užvaněné, a pochází z německého slova „raffeln“ (žvanit).

V roce 1940, v období protektorátu, musela být tato ulice přejmenována na *Neugasse* (Nová ulice), po válce se pak vrátila ke svému pojmenování *Československých legií*. Je zajímavé, že v letech 1948–1989, kdy byl nejprve význam legií komunistickým režimem zlehčován, až se o nich během 50. let přestalo oficiálně mluvit úplně, nebyla tato ulice nikdy přejmenována.

Tak jak přibývalo rodinných domků v této lokalitě, rozšířilo se její pojmenování na část dnešních ulic *Rajmanova* (od čp. 360 po čp. 378) a *Školní* (od čp. 340 po čp. 437) – v mapě Vojtěcha Vavrouše (1948) je tato ulice zaznačena jako *Jugoslávská*. V Zápise z plenárního zasedání MNV ze dne 20. září 1954, které mimo jiné schválilo i přejmenování Masarykova náměstí na náměstí Klementa Gottwalda, se můžeme také dočíst, že „ulice Jugoslávská se mění na ulici 9. května (od Taxů k Adamcovům)“ – to je však část dnešní ulice Rajmanovy, a nikoliv část dnešní ulice Školní, která by podle Vavroušovy mapy měla být právě ulicí Jugoslávskou. V zápise je dále také uvedeno, že „ulice Slovenská se ponechává (od Reslových ke Kubálkovům)“ – což je naopak část dnešní ulice Školní a ve Vavroušově mapě ulice Jugoslávská. Je otázkou, zdali se jména těchto ulic (*Jugoslávská → 9. května* a *Slovenská*) vůbec kdy oficiálně používala, přikláníme se k názoru, že spíše nikoliv – kromě těchto dokladů se nám žádné jiné, které by svědčily pro jejich existenci, nepodařilo dohledat.

Spojovací

První domky se na její západní straně začaly objevovat počátkem 50. let, od konce 60. let byla postupně zastavěna i její východní strana. Tato ulice dostala své jméno v roce 1971.

Polní, Ke Studánce

Nejmladší ulice ve městě vznikly zástavbou na nových parcelách v jižní části města, jejich jména byla přijata usnesením zastupitelstva města v prosinci roku 2014.

Viktor Dobrev

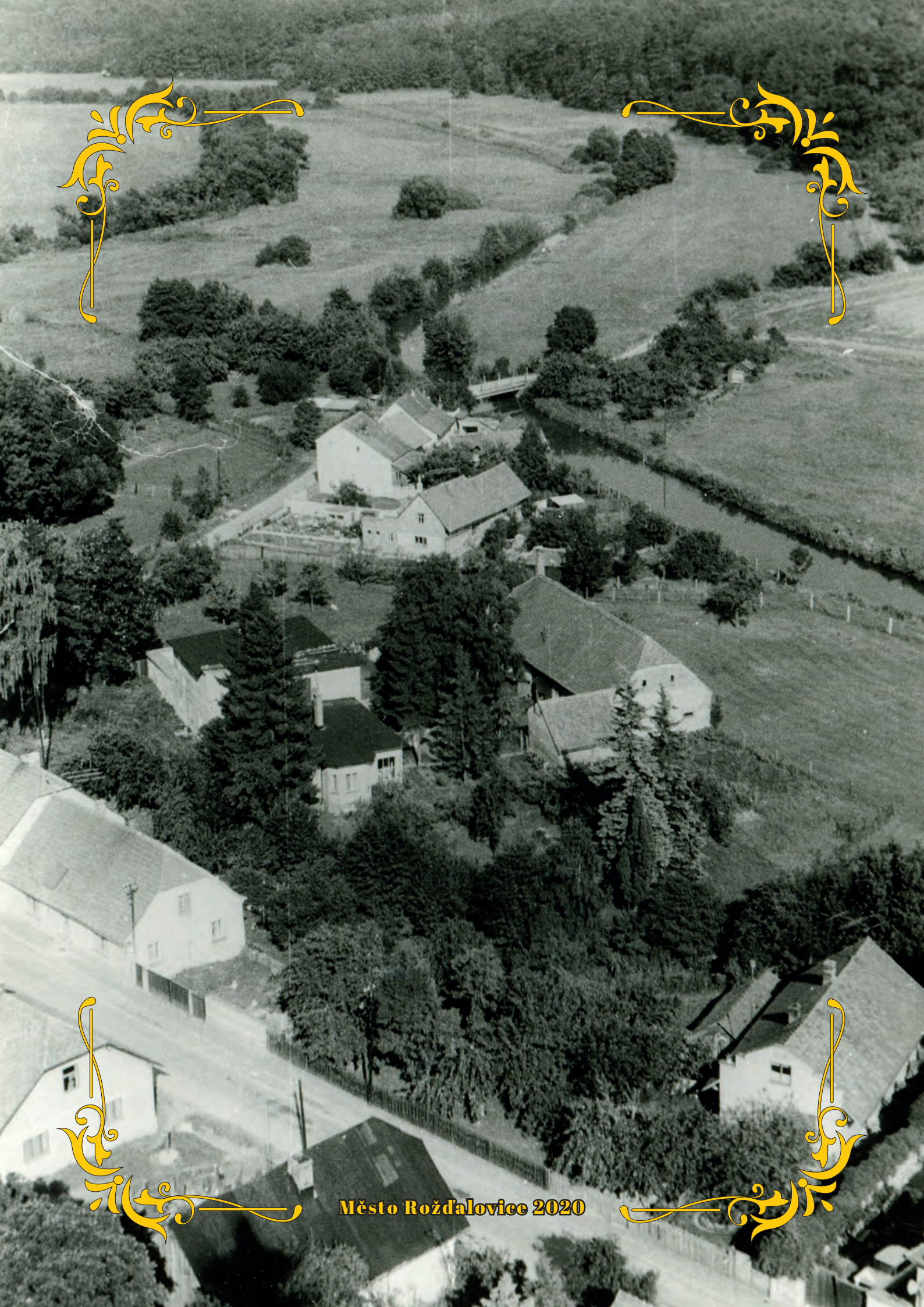

Polní, srpen 2015

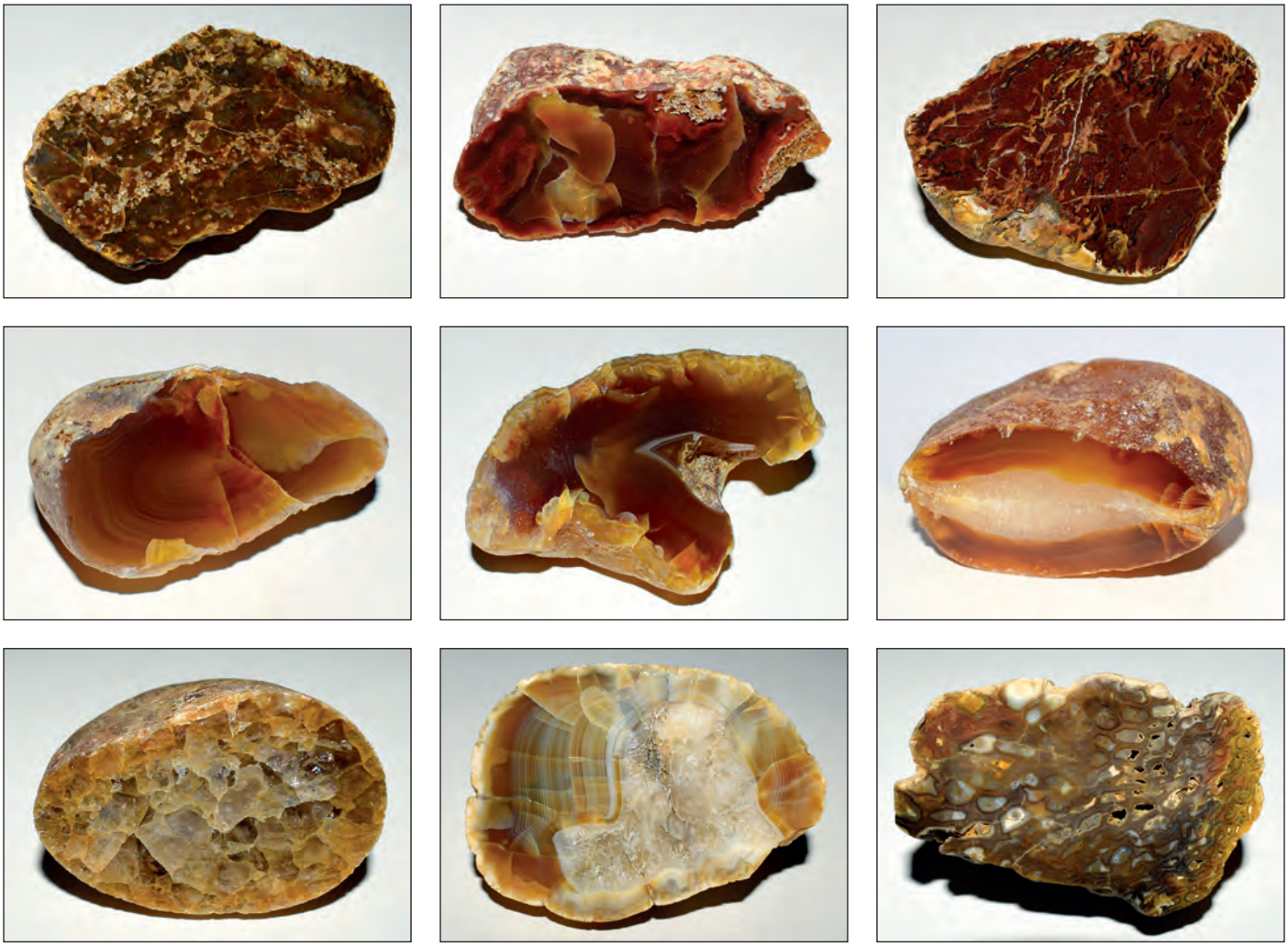

Polní, prosinec 2019

Rožďalovický uličník. © Text Viktor Dobrev. Vydalo město Rožďalovice. Grafická úprava a sazba Viktor Dobrev. Fotografie z archivu města, Viktora Dobreva, Nadačního fondu Jendy Rajmana a Rudolfa Valeše. Mapa města Vojtěcha Vysokého pochází z Digitální mapové sbírky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Náklad 450 ks. Vyšlo v dubnu 2020. Tisk: TNM PRINT Nové Město nad Cidlinou.

Město Rožďalovice 2020

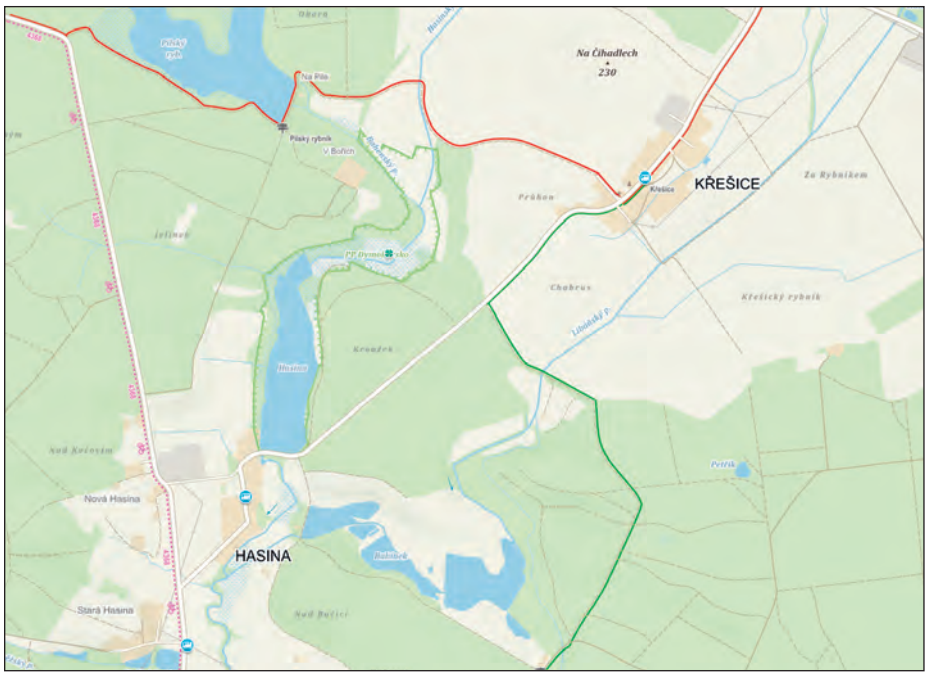
Loňský podzim vybízel díky teplému počasí k procházkám do přírody, a přál tak třeba i amatérským mineralogům. Ukázky odrůd křemene a zkamenělých dřev z polí v okolí Rožďalovic jsou ze sbírky Viktora Dobreva

Začátkem jara byl při naučné stezce nad Třeboňským rybníkem obnoven sad, bylo vysázeno téměř 30 ovocných stromků

Přírodní památka Dymokursko – 2. část

Přibližně 3 km od Rožďalovic, na severním okraji Hasiny, se rozprostírá druhá část přírodní památky (PP) Dymokursko. Zahrnuje Hasinský rybník a jeho nejbližší okolí – břehové porosty, rákosiny a louky. Nevhodný název Dymokursko by mohlo nahradit jméno rybníka – snad se přejmenování někdy v brzké době dočkáme.

Ze všech šesti částí PP je tato nejrozsáhlejší a také nejrozmanitější. Vlastní rybník s rozlohou téměř 12 ha je hnízdištěm některých vodních ptáků a další druhy se tady zastavují při tahu nebo se zde zdržují v průběhu roku. V poslední době to jsou např. husy velké, jeřábi popelaví, „pasoucí se“ v letních večerech na podmáčených loukách, nebo volavky bílé, kterých zde v době výlovu bývá i několik desítek, občas při břehu nad hladinou přeletí ledňáček říční.

Za nejcennější část je ale podle dosavadních průzkumů považována podmáčená louka na západním břehu rybníka. Jedná se o úzký pruh lučních společenstev, která byla v 80. letech minulého století ohrožena ukládáním bahna z bagrovaného rybníka. Tomu se tehdy podařilo zabránit jen díky aktivitě rožďalovického lékaře (a konzervátora státní ochrany přírody) MUDr. Václava Lekeše. Louka tedy byla sice zachráněna, ale měla by se sekat, což se neděje. Výsledkem je aktuální stav, kdy je asi čtvrtina pozemku zarostlá nyní již docela vzrostlými olšemi. Diskutabilní je i současná pastva dobytka, neboť poměrně nedávno došlo k připojení louky k sousedním pastvinám. I když, kdo ví, jak se pastevectví v naší oblasti bude dále vyvíjet.

Na protějším břehu jsou dvě, víceméně kulturní, louky a součástí PP je kupodivu i malé hospodářství – chalupa a její zázemí, které je silně poznamenáno chovem hospodářských zvířat. Jsou zde polorozpadlé drobné stavby a nadměrný výskyt ruderálních rostlin. Proč se i toto území stalo součástí PP, vědí asi jen autoři návrhu. Naopak severozápadní hranice vede těsně podél okraje lesa, ve kterém se vyskytuje několik zajímavých a ohrožených druhů rostlin – např. lilie zlatohlavá, lýkovec jedovatý a jedinou lokalitu „široko daleko“ zde má vzácný áron plamatý.

Bohužel tento úzký pruh okraje lesa není součástí PP, a proč ne, to je opět otázka na vyhlašovatele území.

Zbytek území od zadního okraje rybníka k soutoku Hasinského potoka s potokem Bahenským je porostlý obtížně prostupnými rákosinami, které se v posledních letech rozšiřují na úkor luk. Vydáte-li se koncem května po červené turistické trase od hráze Pilského rybníka směrem na Křešice, udělejte si v půli cesty malou odbočku doprava. Budete doslova okouzleni desítkami modrých kosatců sibiřských, žlutých upolínů a nachových prstnatců májových rozkvétajících na krásné květnaté louce v nejsevernější části přírodní památky. Ani tato část se bez pravidelné péče, tedy sekání, neobejde.

Naznačil jsem jen několik problémů této lokality. Je dobře, že se stala přírodní památkou, na druhou stranu ale jen prohlášení území za chráněné prostě nestačí.

Jiří Rejsek

Nejdůležitější je, když si lidé uvědomují, že žijí na výjimečném a krásném místě

Autor příspěvků o ptačích klenotech naší oblasti, jeden z hlavních organizátorů každoročního Vítání ptačího zpěvu a kroužkovací akce na rybníku Zrcadlo, ale také člověk, který se před patnácti lety zasloužil o vyhlášení ptačí oblasti Rožďalovické rybníky. To vše je Vladimír Šoltys. Kromě toho je také jičínským veterinářem, fotografem, cestovatelem…

Od našeho prvního setkání na poděbradské Jízdárně už uplynulo pěkných pár let – tolik, že si už ani jeden z nás nepamatuje, proč se schůzka uskutečnila. V poslední době se setkáváme na výše uvedených akcích a každoročně také na regionálním kole přírodovědné soutěže Zlatý list. Já s žáky naší školy a on jako rozhodčí na jednom ze stanovišť. Ornitologickém, pochopitelně…

Vzpomeneš si, jak jsi se dostal právě k ornitologii?

Nevybavuji si žádný prvotní impuls z mého dětství. Asi to mám už od sudiček. K přírodě jsem měl blízko vždycky. V prvním ročníku gymnázia jsem se přihlásil do projektu výzkumu tahových cest v rámci kroužkovací akce KRNAPu v Krkonoších, kterou organizoval RNDr. Petr Miles. Poznal jsem tam mnoho zajímavých lidí a začal se tímto oborem zabývat vážněji.

Ptačí oblasti jsou zvláštní kategorie chráněných území, která se do našeho zákona č. 114/92, o ochraně přírody, dostala až dodatečně…

Náš zákon reagoval na jednotný princip vytváření chráněných území ve všech státech Evropské unie (EU) označovaný jako soustava Natura 2000, jak to ukládají právní předpisy EU na ochranu přírody. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější.

Na základě směrnice o ptácích, jež je součástí unijních předpisů, si každá členská země navrhla a vymezila ptačí oblasti pro ochranu vybraných ptačích druhů. V ČR bylo v letech 2004 až 2009 nařízeními vlády vymezeno 41 ptačích oblastí, což je 9 % území ČR. Zjednodušeně lze říci, že v ptačích oblastech platí podobný režim ochrany přírody jako v chráněných krajinných oblastech.

Byl jsi u vzniku ptačí oblasti Rožďalovické rybníky. Můžeš stručně popsat, co vyhlášení předcházelo?

Určitě tomu předcházela velmi pečlivá až mravenčí úřednická práce kolegů z Agentury ochrany přírody a krajiny, České společnosti ornitologické a dalších, kteří podklady pro vyhlášení ptačích oblastí předávali do vlády. Návrh ptačích oblastí v ČR byl více než čtyřsetstránkový dokument. My obyčejní pěšáci v tzv. patronátní skupině jsme „jen" trávili mnoho hodin v terénu a do tohoto dokumentu shromažďovali údaje. Především o počtech druhů, jež jsou předmětem ochrany v každé ptačí oblasti, dále která území budou do ptačí oblasti zahrnuta či jaká metodika monitoringu jednotlivých ptačích druhů bude použita atd. Mimochodem model patronátních skupin vymyslel a navrhnul český ornitolog Jan Hora a tento model jako velmi úspěšný pak převzali v ptačích oblastech po celém světě.

Část rybníků se vyskytuje na Dymokursku, a dokonce až na „vzdáleném" Královéměstecku. Vzpomeneš si, kdo vymyslel současný název?

No to vím úplně přesně. Název, původně pracovní, vymyslel Lubor Urbánek (snad jsem mu tím moc nezavařil), bývalý zoolog poděbradského muzea a iniciátor návrhu zdejšího území do soustavy Natura 2000. Rožďalovice jsou v centru oblasti a logicky se jejich jméno odráží i v názvu oblasti.

Připomeň prosím, co bylo nebo je hlavním předmětem ochrany.

Každá ptačí oblast je vyhlášena pro různé ptačí druhy, tzv. kritériové druhy. V případě Rožďalovických rybníků jsou to jeřáb popelavý a moták pochop. Kromě těchto druhů jsou zde sledovány ještě další ptačí druhy, např. orel mořský, bukač velký, bukáček malý, chřástal kropenatý, chřástal malý, slavík modráček. Stavy těchto druhů jsou pravidelně monitorovány. Samozřejmě je důležité sledovat také stav lokalit, jež jsou domovem těchto druhů.

Vyhlášení je věc jedna, ale jak probíhá vlastní ochrana přírody v oblasti?

Rožďalovické rybníky jsou takovou oblastí „za bukem". Není zde žádný větší průmyslový závod ani frekventovaná rekreační oblast. Zatím se zde neřešil žádný větší střet zájmů. Jednání s majiteli lesů a rybníků jsou v mnoha případech o osobních kontaktech a konstruktivní diskuzi. Známe se i s mnoha starosty obcí a spolků. Osobně se známe i s majiteli lesů a rybníků a jsme s nimi v kontaktu. Dostáváme se do povědomí lidí díky akcím, které pořádáme pro veřejnost, díky článkům v časopisech. Myslím, že cesta osvěty je ta správná.

Zaznamenal jsi v průběhu uplynulých let nějaké výraznější změny, ať už k lepšímu, nebo horšímu? Jinak řečeno: co by bylo, kdyby oblast nebyla?

Myslím, že nejdůležitější jsou změny v hlavách lidí. Vědomí, že tu ptačí oblast je, že ti, kdo tu žijí, žijí na výjimečném a krásném místě, které člověk pomáhal spoluvytvářet. To dokládá i zájem lidí o každoroční akce, ať už Vítání ptačího zpěvu nebo odchytová kroužkovací akce na rybníku Zrcadlo. Naše patronátní skupina, jako jedna z mála, založila i webové stránky o zdejší ptačí oblasti (rozdalovickerybniky.eu), kde se lze o oblasti mnohé dozvědět.

Oblast tvoří síť asi dvaceti rybníků – jistě máš nějaký oblíbený…

Vyloženě oblíbený rybník nemám. Všechny jsou osobité a každý jinak krásný v různých ročních obdobích. Nicméně opravdu výjimečné postavení má rybník Zrcadlo. Nejen proto, že je největší. Leží v otevřené krajině a má největší rákosinové porosty, což jej činí pro mnoho ptačích druhů velmi zajímavým.

V ČR je asi 40 ptačích oblastí, z toho tři ve Středočeském kraji – navštěvuješ některé z nich? Je některá podobná Rožďalovickým rybníkům?

MVDr. Vladimir Šoltys se narodil 1. 7. 1963 v Turnově. Po absolvování jičínského gymnázia vystudoval v letech 1983–1988 Vysokou školu veterinární v Brně (nyní Veterinární a farmaceutická univerzita). Pracoval jako obvodní veterinář Státní veterinární správy ČR, od 1992 je soukromým veterinárním lékařem a spolumajitelem veterinární kliniky pro malá zvířata v Jičíně.

Je svobodným otcem – má syna Marka (30) a dceru Vladimíru (23). Kromě ornitologie se ve volném čase věnuje fotografování, horolezectví, cestování a amatérskému divadlu.

Jak jsem již zmínil, ptačích oblastí je 41. Předmětem ochrany v mnohých z nich jsou, stejně jako zde, rybníky. Nikde jinde ale nenajdeme takovou jedinečnou mozaiku vodních ploch a lesních, většinou dubohabrových porostů, jako právě na Rožďalovicku.Pravidelně navštěvuji Jizerské hory, Krkonoše a nedaleký Žehuňský rybník.

Za ptáky také cestuješ do zahraničí…

Cestami na různá zajímavá místa ve světě si plním svoje dětské sny. Spojuji v nich zájem o ornitologii a fotografování přírody. Ale už jen samotné potkávání jiných kultur, jiných lidí je velmi inspirativní. Baví mě především ty studenější oblasti, jako např. Kanada, Nepál, japonské Hokkaido, Helgoland, Orkneje, Norsko, Špicberky. Poslední cesta byla zdánlivě výjimkou. Ale i v poušti Nového Mexika, které jsem navštívil v prosinci loňského roku, sněžilo a mrzlo. Moje snímky je možné si prohlédnout na webových stránkách geo-icon.cz.

Jsi také autorem dvou „ptačích“ knih pro děti. Po knize „Proč má kos žlutý nos?“ ti v roce 2017 vyšel druhý titul „Tajemství kouzelného pírka“. Připravuješ nějakou novinku?

První knížka vyšla tak nějak „samospádem“ a hladce v nakladatelství Albatros. A protože se líbila, byl jsem vyzván, abych napsal další knížku. Ta už byla psána tak říkajíc na zakázku. Stála mě mnohem více úsilí a času než ta první. A o ten čas jde především. Bohužel se mi ho na mnoho věcí nedostává a psaní pohádek je jednou z nich. Takže ne, zatím žádnou novou knížku nechystám.

Rozhovor připravil
Jiří Rejsek

Ořešák královský – strom Polabanům nejmilejší

To, že je lípa oficiálně naším národním stromem od Všeslovanského sjezdu v Praze na Žofíně v červnu 1848, víme nejspíše ze školních lavic všichni. Kolik ale z nás, Čechů milených, má však tento krásný a košatý strom na své malebné polabské zahrádce? Ruku na srdce, jen málo z nás (upřímně – mne nevyjímaje). Pokud bychom však hledali jiný rozkošatělý strom, který velmi často zdobí naše zahrádky a nádvoří u domů a hospodářských stavení, pak je to bezesporu mému srdci blízký ořešák královský neboli vlašský. Vědecký název ořešáku královského je Juglans regia, a pojmenoval jej tak již v roce 1753 sám velký přírodovědec Carl Linné. Juglans je rodové jméno pocházející z latinského Jovis glans, což v českém překladu znamená Jupiterovy ořechy. Jak tvrdé mohou tyto Jupiterovy ořechy být, ví každý, kdo na svém pozemku pěstuje ořešákového kamenáče sice s malými a dlouho trvanlivými, ale velmi tvrdými ořechy, na jejichž rozlousknutí je potřeba přinejmenším kovářské kladivo. Druhový název regia pak v latině znamená královský (obrázek 1).

Ořešák královský

Dutiny v kmeni po odříznutých tlustých větvích

Ořešák královský je vůbec jeden z nejpěstovanějších ovocných stromů na světě. Pochází nejspíše z Balkánu a jihozápadní Asie, ale hojně pěstovaný je už od dob Říše římské v západní a severní Evropě, a v 17. století byl z Evropy přivezen osadníky dokonce i do Ameriky. Ve střední Evropě se pěstuje nejspíše již od doby bronzové, v době raného středověku byl pak na našem území již velmi známou a oblíbenou ovocnou a medonosnou dřevinou. O ořešáku bylo napsáno již mnoho knih a vědeckých publikací, žádná kvalitní zahradnická literatura se totiž (i bez stručného) popisu vlastností a pěstování ořešáku neobejde. Proto zde nechci mluvit o tom, co si snadno přečtete v kdejakém internetovém prohlížeči, ale spíše se poohlédnout po ořešácích rostoucích u nás v Rožďalovicích a blízkém okolí a zamyslet se nad některými aspekty jeho pěstování a soužití s tímto velikánem, jenž bez větších problémů dorůstá výšky 15–20 m a jehož široce vejčitá, až mnohdy téměř kulovitá koruna přesahuje šířku bezmála 10–15 m, a tak nám často svými větvemi s přehrádkovanou dření a složenými listy vrůstá do oken či okapů a střech našich domů, okolních stromů, elektrického vedení, plotů, sousedům nad jejich pozemky apod.

Málokdo ví, že ořešáky se od nepaměti vysazovali k domům, a zejména pak hospodářským stavením s hnojišti nejen pro chutné a výživné vlašské ořechy, ale také pro jejich úžasné vlastnosti odpuzovat dotěrný hmyz, obzvláště pak mouchy. Složené listy ořešáku totiž obsahují flavonoidy, terpeny a silice, díky nimž se obtížný hmyz od nich drží stranou. Druhým důvodem, proč byl ořešák našimi předky vysazován často v těsné blízkosti našich příbytků, je jejich podivuhodná vlastnost „odpuzovat“ blesky, díky čemuž se stal záhy jakýmsi přírodním „hromosvodem“. Ořešák je totiž (společně s bukem) jeden z velmi mála stromů, do něhož nikdy neuhodil blesk. Mnozí botanici se doposud pouze dohadují, zda je to způsobeno hladkou kůrou jeho větví až do vysokého stáří, nebo hluboko kořenícími kotevními kořeny. Někteří blízcí příbuzní ořešáku královského (např. ořešák černý s hrubou rozpraskanou borkou kmene a větví, který se u nás poměrně často pěstuje v zámeckých parcích) jsou naopak v době letních bouřek blesky často sužováni.

Ořešák má ale bohužel také své „špatné“ vlastnosti. Kromě toho, že je to mohutný jedinec, který často roste tam, kam nemá (což není úplně jeho chyba, ale mnohdy naše, když si ho připustíme příliš blízko k tělu a vysadíme si ho pod okny našich domovů), produkuje tzv. hluboký stín. Sice se pod něj v době letních veder můžeme schovat, aby nás jeho aromatické listy ukryly před spalujícími paprsky žhnoucího slunce, ale golfový, krátce střižený trávník, vyžadující dostatek slunečního světla, pod ním jen těžko vypěstujeme. Také s opadanými listy na podzim je velká potíž. Jsou totiž kožovité a tuhé, je jich zpravidla hodně a velmi pomalu se rozkládají. Kompostovat je sice lze, ale jejich tlení probíhá velmi pomalu a vyžaduje velkou trpělivost. V našich nížinných podmínkách sice ořešák snese i tuhé zimní mrazy, ale v dubnu často trpí pozdními jarními mrazíky, zejména v době rašení nových listů a kvetení – zmrzlé jednopohlavné pestíkové květy již pak nezaplodí a my přijdeme o tolik očekávanou úrodu chutných ořechů (však si ještě dobře všichni pamatujeme na loňské jaro, které během jediné dubnové noci připravilo rašící ořešáky o všechny květy a listy – zejména u nás v rozlehlé hasinské mrazové kotlině, jíž není rovno široko daleko).

Ořešáky také nesnášejí řez tlustých větví. Každá řezná rána větve o průměru větším než 5–7 cm je velmi náchylná k napadení dřevokaznými houbami (zejména jedlým, ale ne příliš chutným chorošem

šupinatým), které rychle rozloží obnažené dřevo a vytvoří ve kmeni vašeho miláčka otevřenou dutinu, jež se stane často hnízdem nejen pro sýkorky a všudypřítomné špačky (už tu zase ty krásné šarlatové létající „potvory“ jsou), ale i netopýry a oblíbenou spižírnou pro veverky, myšice a plchy. Po svých toulkách Rožďalovickem jsem na zahradě nenašel jediný vzrostlý ořešák, jenž by neměl ve kmeni či v kosterních větvích dutiny po odříznutých tlustých větvích (obrázek 2). Nutno ale dodat, že ořešák má poměrně pevné dřevo s krásnou kresbou a jádrovým tmavým dřevem, jež se málokdy láme, a proto není nutné se dutých kmenů a větví ořešáků příliš obávat.

Ořešáky se svými dutinami, prasklinami a trhlinami se tak ve vyšším věku stávají kromě svých chutných plodů i velmi cennými biotopy pro ptáky a savce. A pokud by přece jen hrozilo nebezpečí zlomu duté větve či dokonce kmene, lze i starý ořešák snadno zredukovat v koruně (obrázky 3 a 4) a on opět obrazí svými zelenohnědými výmladky ze spících pupenů a vytvoří novou a stabilnější sekundární korunu, která nám může na dalších několik (i desítek let) působit radost a přinášet hojné plody.

Zde se ale dostáváme k dalšímu ořešákovému problému, s nímž je nutné při jeho řezu počítat. Ořešák totiž patří ke stromům, které se vyznačují silným jarním mízotokem (všimněte si, milí moji čtenářové, že nepoužívám sloveso „trpí“ – jak se mnozí ovocnáři rádi expresivně vyjadřují). Jarní mízotok je velmi zajímavá vlastnost některých dřevin. Stromy jako břízy, habry, jírovce, ořešáky či javory v předjaří před rašením listů proměňují ve dřevě kořenů, kmene a tlustých větví v koruně své zásoby uložené v podobě škrobů (složených cukrů, které nejsou rozpustné ve vodě) na jednoduché cukry glukózu a fruktózu, které již rozpuštěné ve vodě (čerpané ze země kořeny) putují do všech pupenů, aby ony mohly vypučet v nové výhony s listy a květy.

A ony látky putují velmi rychle silným přetlakem v dřevních cévách, a pokud v tuto předjarní dobu uřízneme ze stromu větev, pak roní velmi sladkou vodu, která z řezné rány vytéká (obrázek 5). Stačí si jen přinést skleničku a pitnou vodu zachytit a vypít. Jedná se vskutku o nejčistší vodu přefiltrovanou dřevními trubkami a ještě ke všemu sladkou a lahodnou. Tato jarní míza plná sladkého cukru vytékající z řezných ran pak ořešáku přirozeně schází, ale věřte mi, zásob cukru mají ořešáky (a nejen ony, ale i jiné stromy) vskutku dostatek na několik let dopředu. A je-li ořešák dostatečně vitální, nějakou tu ztrátu životodárné jarní sladké tekutiny bez problémů snese. Ideální je proto řezat větve ořešáků v koruně až po vyrašení nových letorostů s listy od poloviny května do konce června, nejpozději však do poloviny srpna.

Co říci závěrem? Máte-li na své zahradě či u domu starý ořešák, prosím pečujte o něj s láskou. Je to zcela jistě potomek ořešáků pěstovaných v naší milé polabské nížině již tisíce let a má v naší krajině (a jistě i u vás doma) své nezastupitelné významné místo. Zejména tehdy, pokud dobře plodí, moc často nenamrzá, ořechy jdou snadno rozlousknout (pokud ano, pak asi máte některou z papírových či polopapírových odrůd, jejichž názvy jsou romanticky převzaty ze jmen planet Sluneční soustavy, např. Jupiter, Mars, Saturn, ale i jiné romantické odrůdy jako např. Apollo, Magdon, Seifendorf a další) a v létě pak vrhá blahodárný stín a jeho listy voní, protože jsou plné aromatických látek.

Pokud v předjaří uřízneme z ořešáku větev, roní velmi sladkou tekutinu

A pokud již není zbytí a váš ořešák je skutečně nutné z provozně bezpečnostních důvodů pokácet, pak vězte, že dle vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, tak můžete učinit bez povolení pouze tehdy, pokud váš miláček roste na pozemku v zastavěném území obce, evidovaném v katastru nemovitostí jako druh pozemku zahrada nebo zastavěná plocha a nádvoří. V ostatních případech musíte o povolení k jeho pokácení požádat na našem městském úřadě.

Při výsadbě mladého ořešáku je dobré již dnes znát jeho velikost v dospělosti, a vysadit jej tak daleko od domu, sousedovic plotu a jeho zahrady, abychom jej nemuseli zbytečně moc řezat. Nezapomeňme jej také pravidelně zalévat (ideálně dešťovou vodou). Ořešák totiž potřebuje vlhké a teplé živné půdy s dostatkem živin, hodně světla a prostoru a lásku těch, kteří o něj pečují a žijí s ním v těsném kontaktu. Při výběru nejvhodnější odrůdy ořešáku i jiných ovocných stromů na vaší zahradě vám zcela jistě velmi rád poradí vynikající ovocnář z nedaleké obce Ledce Ing. David Beneš (tel. 732 615 462), jenž pěstuje ovocné dřeviny všeho druhu ve své vlastní školce. Vysazuje již druhým rokem i ovocné stromy pro město Rožďalovice u Třeboňského rybníka a ve svahu nad Dolním rybníkem (tzv. Komorou).

Přeji Vám všem z celého srdce příjemné jaro prosté všech nepříjemných chorob a škůdců, jako např. koronavirů, kůrovců, komárů, hlodavců, nepříjemných a zlých lidí a dalších.

Marek Žďárský alias Březí Vlk
z Hasinských bažin

Zdravotní stav našich včel je celkem dobrý

Základní organizace Rožďalovice byla založena 20. srpna 1905 pod názvem Včelařský spolek pro Rožďalovice a okolí. V současné době zahrnuje katastry Rožďalovice, Podolí, Zámostí, Žitovlice, Pojedy, Seletice, Podlužany, Košík, Doubravany, Tuchom a nově Břístev. Pouze Ledečky spadají pod ZO Dymokury.

Organizace má 33 členů s 386 včelstvy zazimovanými na podzim 2019. Během zimy došlo ke ztrátám, takže současný stav bude asi o 30 včelstev nižší. Dále máme v obvodu jednoho neorganizovaného včelaře s 31 včelstvy. Zdravotní stav našich včel je celkem dobrý. Mor plodu jsme neměli již asi 30 let a varoázu držíme „na uzdě“. Vždy na několika stanovištích se objeví vyšší napadení, ale provádíme jarní ošetření, které nákazu sníží.

Český svaz včelařů, u kterého je naprostá většina včelařů registrována, zaštiťuje místní organizace včelařů a pomáhá jim i v boji s nežádoucími škůdci a onemocněními, která poškozují jednotlivá včelstva.

Balkánské klima, které se k nám stěhuje a vyznačuje se teplou zimou a rychlým nástupem léta, kdy jaro téměř není, je pro včely nepříznivé. Nemají čas se připravit na léto v dostatečném množství. Nejsou schopné na to tak rychle reagovat, neboť od nakladení vajíčka do vylétnutí včely ven z úlu to trvá 42 dní. A je-li málo včel, pak následuje špatné opylení a další související problémy, např. malá úroda ovoce.

Další překážkou pro přirozený vývoj včel je přílišné sucho. Rostliny nemají vodu, zkracují dobu kvetení a včelám potom chybí potravinové zdroje a ony pak můžou hladovět.

Dalším negativním vlivem pro kvalitní přezimování včelstev jsou nemoci včel, v jejichž čele je parazit kleštík včelí (*Varroa destructor*), který se vlivem teplých zim ve včelstvech, jež neustále plodují, rozmnožuje. A ačkoliv sám může být příčinnou likvidace jednotlivých včelstev, pomáhá rozšiřovat i virová onemocnění včel.

My jako včelaři se budeme snažit nadále se o včely kvalitně starat a věřit v důslednou zimy, pomalu nadcházející jara a dostatek vláhy.

Ing. Vilém Horáček

Mírná zima je pro nás příznivá

Dne 15. února proběhla výroční členská schůze místní organizace Českého svazu chovatelů, na níž se zhodnotila činnost za uplynulý rok 2019 (výstavy, úspěchy, počty vystavovaných kusů zvířat a soutěž). Dva členové z naší organizace v loňském roce vystoupili.

Tradiční výstava drobného zvířectva proběhla v sobotu 17. srpna. Zavítalo na ni zhruba 300 návštěvníků. K vidění bylo na 110 králíků, 120 holubů a 23 klecí s drůbeží. O dobrou náladu se postarala živá hudba Josefa Brzáka. Soutěžili jsme se Slovčí a s Vysokým Veselím. Skončili jsme však až na třetím místě.

Někteří naši členové vystavovali svá zvířata i na jiných výstavách, celkem na 13, a někteří získali dokonce i poháry šampiona výstavy nebo poháry za nejlepší kolekci výstavy.

Letos pořádáme výstavu ve Spolkovém domě v sobotu 15. srpna. Loni jsem psal, že bychom mohli mít na loňské výstavě více zvířat díky brzkému nástupu jara. Letos je to s počasím ještě lepší. V únoru a březnu jsme jezdili po výročních členských schůzích, a tam si někteří chovatelé vyprávěli, kolik už mají okroužkovaných holoubat. Někomu zase vylétly v únoru mladé andulky z budek ve venkovní voliéře a někomu ptactvo začalo zasedat. Samice králic se díky mírné zimě okotili už v prosinci, v lednu nebo v únoru.

Doufejme tedy, že na letošních výstavách bude k vidění i více kusů zvířat, i když zájem o chovatelství nadále klesá.

Vojtěch Košťák

Silný vítr a sucho mají na svědomí většinu loňských výjezdů

Během loňského roku vyjížděli rožďalovičtí dobrovolní hasiči celkem k 17 událostem:

- 10. března – uvolněné plechy na střeše v ulici Československých legií,
- 10. března – spadlý strom přes silnici směrem na Žitovlice,
- 11. března – spadlý strom nad statkem v Podlužanech,
- 11. března – spadlé stromy na silnici do Podlužan,
- 16. března – požár rodinného domu v Prodašicích,
- 18. dubna – požár transformátoru na poli u Svídnice,
- 5. května – požár sazí v komíně v ulici Československých legií,
- 26. května – požár stodoly zemědělské usedlosti ve Vršcích, byl vyhlášen II. stupeň požárního poplachu, shořela stodola a přilehlé chlívy, jednalo se o meziokrskovou výpomoc,
- 6. července – požár polního porostu (20 × 10 m) u lesa při železniční trati poblíž Mlýnce,
- 6. července – požár strniště u Nových Zámků na ploše zhruba 500 × 500 metrů, oheň se vlivem silného větru rychle šířil, silnice naštěstí zabránila jeho proniknutí do lesa, byl vyhlášen II. stupeň požárního poplachu, povolány dvě jednotky profesionálních hasičů z Mladé Boleslavi,
- 24. července – požár balíkovače a slámy na poli poblíž bývalého JZD Košík,
- 25. července – požár příkopu u silnice mezi obcemi Doubravany a Žitovlice,
- 29. července – požár lesa u Seletic, zřejmě zásah od blesku,
- 1. srpna – technická pomoc v ulici Polní – vítr strhnul plechovou garáž,
- 22. srpna – odstranění spadlého stromu na silnici u Nové Hasiny,
- 7. prosince – požár sazí v komíně ve Křinci v ulici Dr. Chmelaře,
- 31. prosince – požár vykotlaného kmenu jabloně při cestě k památnému dubu pod Židákem, jednalo se o úmyslné zapálení, strom musel být z důvodu bezpečnosti pokácen.

Na Silvestra v odpoledních hodinách kdosi úmyslně zapálil vykotlanou jabloň pod Židákem, kvůli bezpečnosti musel být strom po uhašení pokácen

V průběhu roku jsme pomáhali několikrát při organizaci kulturních a společenských akcí, a to i mimo naše město (koncerty v kostele, traktoriáda v Košíku, 130 let SDH Seletice, zajištění požární bezpečnosti při pouštění balónků štěstí v rámci školního vánočního jarmarku).

V únoru jsme pořádali tradiční hasičský ples.

Začátkem května se konal Den otevřených dveří v hasičárně pro mateřskou a základní školu. Děti byly obeznámeny s činností hasičského sboru a ukázkou hasičské výbavy.

V sobotu 18. května proběhlo taktické cvičení v budově bývalého hotelu, kterého se zúčastnilo celkem pět jednotek z okolních sborů (Košík, Křinec, Kopidlno, Seletice a Tuchom) a Hasičský záchranný sbor Nymburk.

Dětský den ve spolupráci se základní školou se loni konal již potřinácté. V sobotu 1. června zavítalo na Sokolské hřiště přes 120 dětí.

V letošním roce máme na svém kontě prozatím tři výjezdy. V pondělí 13. ledna jsme zasahovali u požáru skladu v areálu zámku Domova Rožďalovice. Dne 23. ledna jsme byli povoláni k požáru udírny v nedalekém Košíku a 11. února jsme poskytovali technickou pomoc na Nové Hasině, kde silný vítr strhl telefonní kabel.

Viktor Dobrev

Kvůli opravě mostu na Hasině se loni nekonaly rybářské závody

Na rybářském revíru Mrlina 2 ulovili rybáři v loňském roce 1 811 kusů ryb o celkové váze 4 775 kg, z toho:

1 442 ks kapra o celkové váze 3 707 kg,
80 ks amura o celkové váze 324 kg,
76 ks štiky o celkové váze 215 kg,
70 ks candáta o celkové váze 182 kg,
25 ks sumce o celkové váze 199 kg.

Tradiční rybářský ples 16. března 2019 navštívilo 210 spoluobčanů. Výherci ryb z tohoto plesu si o týden později odnesli z výlovu rybníka v Doubravanech 50 ks kapra, 30 ks tolstolobika, 1 ks amura o váze 8 kg a 2 ks sumce. Jeden sumec vážil 10 kg a druhý 25 kg.

Z důvodu dlouhodobé opravy mostu na Hasině se rybáři rozhodli v roce 2019 neuskutečnit veřejné rybářské závody. Čtvrtý ročník těchto závodů se bude konat 23. května 2020 na rybníku Babínek.

Pod heslem: „Dostaň se přes rozkopaný Hasinský most, jak můžeš“ si rožďalovičtí rybáři připravili na rybníku Babínek ve dnech 25. a 26. května 2019 již 6. ročník „Hasinské čtyřiadvacítky“. Za účasti 60 rybářů probíhala soutěž v lovu ryb 24 hodin. Když v roce 2017 dokázal vítěz těchto závodů ulovit více než 22 m ryb, považovali jsme to za malý zázrak (článek v Rožďalovicku č. 2/2017). Při tomto ročníku „čtyřiadvacítky“ nalovilo prvních šest rybářů více než 20 m ryb. Celkem bylo uloveno 1113 kusů ryb z toho 679 ks kapra. Největší rybu závodů ulovil Vojtěch Frait – kapra o délce 90 cm.

Pět nejúspěšnějších rybářů:

- Michal Hazdra (Psinice) ulovil 2 649 cm ryb,
- Josef Plaček ml. (Zábrdovice) – 2 399 cm ryb,
- Radek Nožička (Jíkev) – 2 339 cm ryb,
- Jindřich Kulich (Křinec) – 2 305 cm ryb,
- Vojtěch Frait (Praha) – 2 036 cm ryb.

Letošní ročník „Hasinské čtyřiadvacítky“ je naplánován na 30. a 31. května. Zveme tímto všechny příznivce rybařiny, přijďte se podívat do „rybářského ráje“.

Akce pro děti: dvacítka dětí se koncem května zúčastnila třídenního rybářského tábora na rybníku Babínek a o týden později v sobotu 8. června 18 dětí soutěžilo na tradičních rybářských závodech na rybníku v Podlužanech. Díky finanční podpoře od Městského úřadu Rožďalovice se mladí rybáři a rybářky mají na těchto akcích přímo „královsky“.

Nejvýznamnější akce: V rámci Rožďalovických letních slavností se 29. června

zástupci rybářů zúčastnili 2. ročníku soutěže „Rožďalovický kotlík“. Čtyřčlenné družstvo ve složení paní Petra Konečná, paní Jana Sládková a manželé Jaruška a Slávek Burianovi uvařili při této soutěži guláš, který dostal od porotců nejvíce hlasů. Rybářská organizace se stala na jeden rok majitelem putovního poháru „Rožďalovický kotlík“. V letošním roce při této soutěži opět na shledanou.

Jan Nožička
jednatel

Odměna za věrnost

Když v roce 2010 Slavia postupně začala vyklízet pozice, které si vydobila, došlo to tak daleko, že jsme se někdy až do posledního kola museli strachovat, aby nesestoupila do druhé ligy. Naše odbočka neztrácela naději, že bude lépe. Po celou dobu nezdarů jsme pravidelně jezdili do Edenu Slavii podporovat a každoročně vlastnili cca 10 permanentek. Členská základna zůstávala stále stejná, přibližně 130 členů, a k tomu hodně přispívala kulturně-společenská a sportovní činnost naší odbočky u nás v Rožďalovicích. Prostě jsme si tu radost dokázali udělat jinak a potěšit i ostatní (koncerty Turba, comback zábavové skupiny Chaos, účast na různých fotbalových turnajích a spoustu dalších).

A jak se říká, „trpělivost růže přináší“, tak se i stalo. Když koncem roku 2015 koupil Slavii nový majitel a na poslední chvíli ji zachránil před krachem, tak jsme postupně začali mít tu pravou radost z fandění a vítězných zápasů Slavie. K úspěchům v naší lize přišla i účast v evropských pohárech, což nám dost chybělo, jelikož jsme vždy moc rádi jezdili Slavii podporovat i po Evropě – a teď mužeme zase.

Začalo to v létě 2016, kdy Slavia hrála kvalifikaci o evropskou ligu. Dva odvážlivci od nás vyrazili autobusem do estonského Talinu, přes který jsme postoupili, a po vyřazení ještě jednoho týmu z Portugalska nás čekal dvojzápas s belgickým Anderlechtem Brusel. Na venkovní zápas jsme uspořádali autobusový zájezd od nás z Rožďalovic, a i když už jsme po domácím zápase, který jsme prohráli 0 : 3, věděli, že šance na postup jsou pramalé, tak jsme si užili krásný den v hlavním městě Evropské unie se spoustou památek a čokolády. Bohužel, výsledek byl stejný jako domácí (prohra 3 : 0), čímž naše putování Evropou pro tento rok skončilo.

Následující rok po zisku nečekaného titulu jsme byli natěšeni na los Evropské ligy – kam že to pojedeme. O to větší zklamání bylo, když nám do skupiny vylosovali kazašskou Astanu, izraelský Tel Aviv a španělský Villarreal. Všechna města autobusem moc daleko. Díky iniciativě našich mladých členů, kteří tvrdili, že v dnešní době je běžné cestovat i letecky, mrkli na internet, a ejhle, výlet byl na světě. Nakonec jsme byli přítomni na všech zápasech.

Nejpočetnější byla skupina (22 členů), která odletěla do Španělska. Užili jsme si Valencii, Moncofu, v říjnu pro nás nezvykle teplé moře, mandarinky přímo ze stromu, a hlavně krásný zápas ve Villarrealu s místním CF, který skončil remízou 2 : 2. Velký dík patřil našemu panu domácímu a teď již velkému kamarádovi Tonimu, který nás v Moncofě ubytoval.

Tak co nás bude čekat v roce 2018? Bedlivě jsme sledovali los Evropské ligy a tentokrát byl příznivější: Zenit Petrohrad, FC Kodaň a FC Girondins De Bordeaux. Volba autobusem byla jasná. Kodaň je krásné město, není to daleko a mají tam dobré pivko. Naše očekávání se naplnilo. Malá mořská víla byla krásná, Dánové přátelští, pivečko výborné a vítězství 1 : 0. No a co se letos zase proletět? Tak jo. Bordeaux, francouzské přímořské město, kde jejich výtečné víno teče, jak se říká, skoro z každé kašny. Spousta krásných paláců, pamětihodností a francouzské kuchyně v nás zanechala velký dojem. Večerní zápas byl už o něco horší, slabá návštěvnost (Francouzům už o nic nešlo) a prohra 2 : 0. A tak jedinou naší radostí bylo, že jsme Slavii mohli fandit společně s dvěma celebritami, s kterými jsme se tam potkali – starostové Nymburka a Rožďalovic, Ing. Tomáš Mach a Petr Kapal. V konečném pořadí jsme skončili ve skupině na druhém místě za Zenitem a čekalo nás pohárové jaro 2019.

V únoru belgický Gent (letecky, devět členů) a úžasný postupový zápas. Poté španělská Sevilla, nikdo nebyl, ale domácí postupový infarktový zápas nám vše vynahradil – výhra 4 : 3. A teď koho nám štěstěna přisoudí ve čtvrtfinále? Co jsme si přáli, to se i stalo – londýnská Chelsea – Anglie, kolébka fotbalu. Během týdne byl

objednán patrový autobus, který byl hned plně obsazen. A už jedeme přes kanál La Manche do Anglie. Cestou trochu problémy, prasklá guma a zdržení, ale zase jsme si užili anglický přístav a pověstné krásné bílé útesy. V Londýně jsme byli včas. Rychlá prohlídka města a hurá na stadion. Ač zápas skončil prohrou Slavie 4 : 3, tak to byla velká prezentace české kopané a našich fanoušků. Slávistická děkovačka po konci zápasu uchvátila Anglii a obletěla celý svět. Tím pro nás Evropská liga skončila, uvidíme co v létě.

Snem každého hráče a fanouška je Liga mistrů. K postupu do ní se nám postavila rumunská Kluž, a i díky gólu a skvělým výkonům v dvojzápasu našeho krajana Honzy Bořila nás čeká vysněná a blyštivá Liga mistrů! Koho si teď přát do skupiny? Mým přáním vždy bylo být přítomen v Barceloně na Camp Nou, kdy změří své síly Slavia se slavnou Barcelonou. Přání se splnilo nadmíru! Los nám přidělil FC Barcelonu, Borussii Dortmund a Inter Milán, prostě nádhera. A teď kam? První zápas v Miláně byl moc brzy, ale i tak naše účast, i když v menším počtu, byla a výsledek 1 : 1 – příslib do dalších zápasů.

A je to tady! Vrchol našeho fandění Barcelona. Autobusem moc dlouhá cesta, tak padla volba na letadlo. Zájem byl obrovský a letenky rychle mizely. Tak jsme museli po skupinách různými spoji, ale všichni se stejným cílem katalánské metropole. 5. listopadu byla Barcelona nejen díky 28 fanouškům z Rožďalovic, ale i dalším pěti tisícům slávistů doslova červenobílá. Krásné katedrály, stavby architekta Antoniho Gaudího, moře, vynikající španělská paella, no prostě nádhera, a to nás čeká to hlavní: zápas Barcelona–Slavia. V hledišti i na hřišti jsme byli rovnoceným soupeřem, a tak výsledek 1:1 byl víc než spravedlivý. A byl i povzbuzením k zbývajícím zápasům ve skupině.

Poslední venkovní zápas skupiny se hrál v německém Dortmundu. Zájem našich členů byl tak obrovský, že jsme obsadili dva autobusy (135 míst). O to větší zklamání pak pro nás bylo, že Dortmund přidělil Slavii méně vstupenek a ta to musela nějak přerozdělit. I tak na nás zbylo 90 lístků a patrový autobus a 12 členů mohlo individuálně v adventní čas vyrazit směr Německo. Kdo byl někdy před vánočními svátky v Německu, ví, co pro ně Vánoce znamenají. Dortmund jako průmyslové město nemá kromě muzea německé reprezentace co nabídnout (mimochodem muzeum je úžasné), a tak naše kroky mířily hned po příjezdu na vánoční trhy se svařákem, klobáskou a poté s dobrou náladou na stadion. Večerní zápas se nesl v duchu celého vystoupení Slavie v Lize mistrů. Skvělá hra, jen ty góly chyběly. Prohra 2 : 0 a konec v Lize mistrů. Ano, je to škoda, mohlo se postoupit, ale ta předvedená hra, atmosféra na stadionech a prožité chvíle s partou kamarádů v krásných městech nám už nikdo nevezme.

Naše odbočka letos slaví 20 let existence a za tu dobu jsme společně se Slavií navštívili postupně Řím, Bologna, Udinese, Kaiserslautern, Hamburk, Amsterdam, Paříž a již výše zmíněná. Odbočka nyní čítá 155 členů a zájemci se hlásí i z dalekého okolí.

Těšíme se na další zápasy Slavie na domácích i venkovních trávnících, ale i na společné akce strávené s přáteli a občany Rožďalovic.

P. S. „Spolu jsme silnější.“

Za Odbor přátel SK Slavia v Rožďalovicích
Marek Veselý

Ohlédnutí za koncem loňské sezony

Ve čtvrtém čtvrtletí loňského roku sportovní příznivci (běh, kolo) seskupení kolem Jaromíra Kafky uspořádali tyto sportovní akce: v sobotu 12. října se konal v těžkém terénu na Hasině 9. ročník „Běhu žen a dívek“ na 4 kilometry. V neděli 27. října proběhl velice oblíbený „Pivní triatlon“ (foto dole). V tomto závodě se běží na 8 kilometrů, jízda na kole je pak 25 kilometrů dlouhá. Třetí „disciplínou“ je občerstvení (limo, birel, pivo). Pivní triatlon se konal po pětadvacáté, celkem se zúčastnilo 31 borců.

Dalším podnikem se stal 7. prosince „Mikulášský běh“. Zde závodilo 39 sportovců. Posledním závodem v loňském roce byl „Silvestrovský běh“. Na trase dlouhé 8 kilometrů (Bučice – Kamensko a zpět) běželo téměř 50 sportovců (foto nahoře).

Samotného mne velmi těší, že se řady sportovců rozrůstají a že je stále více lidí, kteří chtějí trávit svůj čas zdravým pohybem. Nejvíce radosti mi dělá hlavně mládež, ale celá sportovní skupina je věkově velmi různorodá. Nejmladší účastnice závodu se narodila v roce 2014, nejstarším účastníkem je pak sportovec narozený v roce 1940. Chtěl bych poděkovat dobrovolníkům, kteří nám pomáhají. Zvláště žákyním ZŠ Rožďalovice Verunce Hospodkové, Terezce Hojsákové a Natálce Volfové, které se starají o časomíru, zpracování výsledků a vypsání diplomů. Další poděkování patří Zuzance Horové a jejímu muži z restaurace Bučice za vytváření krásného zázemí a vzorné obsluze, které se nám zde pokaždé dostává, čehož si velice vážíme.

Pokud byste se i Vy chtěli přidat k aktivitám tohoto sdružení, dveře máte otevřené. Sportovci mezi sebou rádi přivítají každého, kdo má rád sport a chtěl by trávit svůj čas s příjemnými lidmi. Můžete to vyzkoušet třeba na další akci – 36. ročníku „Velikonočního běhu“ Rožďalovice – Libáň.

Jaromír Kafka

Centrum Paraple děkuje

Město Rožďalovice je naším partnerem od roku 2013. Podporuje nás formou charitativních koncertů, které každoročně pořádá v místním kostele.

Je úctyhodné, že město se od jednoho až dvou koncertů ročně vypracovalo k pravidelným třem až čtyřem vystoupením za rok. Nemluvě o významných účinkujících zvučných jmen jako Hana Zagorová, Lucie Bílá, Marta Kubišová, Marie Rottrová a další. Přičemž se stalo jakýmsi „pravidlem“, že adventní koncerty byly věnovány právě našemu centru.

Je nám tak velice líto, že se město dostalo do situace, kdy mu nebylo organizování koncertů povoleno. Respektive mu byla povolena pouze produkce s duchovní a náboženskou tematikou. Kostel je ve vlastnictví Římskokatolické farnosti – děkanství Rožďalovice a doposud za koncerty pořadatel platil řádné nájemné. Nadto bylo podle vyjádření starosty města nabídnuto věnovat některý výtěžek z charitativních koncertů na nutné opravy tohoto božího chrámu.

Foto: Leona Kalvodová

Centrum Paraple velmi děkuje Městu Rožďalovice za dlouhodobou podporu. V pátek 20. prosince v úvodu krásného adventního koncertu Ondřeje G. Brzobohatého a Matouše Kobylky v rožďalovickém Kostele sv. Havla předali starosta města Petr Kapal a správní ředitel AZ Elektrostav Roman Kloubec manažerce služeb Centra Paraple Marii Vydrželové symbolické šeky – dary na činnost Centra Paraple. AZ Elektrostav věnoval 201 000 Kč, Město Rožďalovice věnovalo výtěžek z adventního koncertu 150 000 Kč, Paraple ho použije na zakoupení závěsného stropního zařízení pro klienty na pobytu v Centru. Děkujeme, moc si podpory vážíme.

Je nešťastné, že církev brání bohulibé činnosti, jakou bezesporu pomoc bližním prostřednictvím pořádání koncertů je. A pomoc bližnímu nestačí pouze v duchovním rozměru, ale jsou lidé, jakými jsou i klienti Centra Paraple, kteří potřebují specializované služby.

Alena Kábrtová, spoluzakladatelka a první ředitelka Centra Paraple, David Lukeš, ředitel Centra Paraple

VZPOMÍNKA

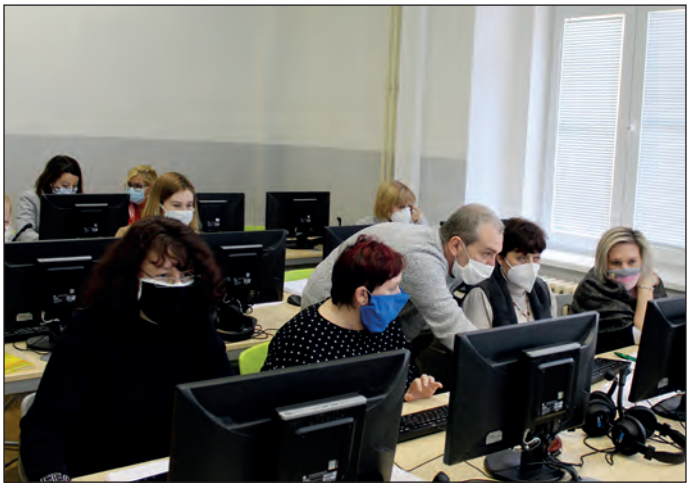
Dne 17. ledna nás ve věku nedožitých 89 let navždy opustil náš táta, děda a praděda, pan Josef Čech, který od roku 1950 žil v Rožďalovicích v Rektorysově ulici. Zemřel v klidu doma v kruhu rodiny. Kdo jste ho znali, vzpomeňte na něho.

Dcery Jitka a Marie s rodinami

1. Nošení roušek pouze doporučeno (16. března) – 2. O sobotách začala do města zajíždět pojízdná masna (21. března) – 3. Momentka z Domova Rožďalovice (26. března) – 4. a 5. Online výuka v základní škole, dezinfekce kabinetů a tříd

ŽIVÉ KVETY

BUČICKÝ MLÝN

7.5. 2020 OD 20 HOD.

Foto © 2018 E. Korbelová

KAPACITA OMEZENA
Prodej vstupenek na MěÚ v Rožďalovicích

WWW.ZIVEKVETY.SK

---

*„U nás bijou srdce věrný,
vášeň s vírou, no to jsme my…“*

FANS ROŽĎALOVICE

26.–27. 6. 2020

20. CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ ODBOČEK ODBORU PŘÁTEL SLAVIA PRAHA V ROŽĎALOVICÍCH

PROGRAM:

Pátek 26. 6.	19:00	Univerzita Slavia na sále radnice
Sobota 27. 6.	8:00	Sraz účastníků turnaje
	9:00	Zahájení a slavnostní nástup
	11:00–13:00	Komentovaná prohlídka města a naši klubovny
	13:00	Beseda
	18:00	Vyhlášení výsledků turnaje
	20:00	**Zábava: Turbo + Roxor + Telegraf**
	24:00	Pyroshow

Časy budou upřesněny.
Ubytování si každá pobočka zajistí sama dle našich odkazů.

Wolf Serno: *Potulný apatykář*

Je to dobrák od kosti a obr – zato mozek má příliš malý. Se speciální lékárnickou skříní na zádech musí poprvé od smrti svého otce táhnout sám od jedné vesnice k druhé a nabízet tinktury a léky – a lidé ho přitom často ošidí, neboť neumí číst, psát ani počítat. A pak se najednou objeví záchrana v podobě vykutáleného, všemi mastmi mazaného chlapíka, který sice nemá nohy, ale zato má bystrý a pohotový rozum…?

Stefan Ahnhem: *Oběť bez tváře*

Nový zářivý přírůstek do plejády hvězd švédské krimi – série temných detektivek Stefana Ahnhema sklízí úspěchy v šestadvaceti zemích. POMSTA UMÍ BÝT KRUTÁ, ZVLÁŠŤ JE-LI DOKONALÁ. Dvě zohavené mrtvoly. Dva bývalí spolužáci. A u obou se našla třicet let stará třídní fotografie s jejich přeškrtnutými obličeji – vzkaz pro Fabiana Riska. Stockholmský detektiv Fabian Risk se právě vrátil zpět do rodného Helsingborgu. Nastoupil na místní kriminální oddělení a hned po příjezdu dostane případ oněch brutálních sériových vražd. A ne náhodou – na školním snímku je totiž i Fabianova tvář.
Z paměti se začnou nořit vzpomínky na dětství. Vzpomínky, na něž Fabian není příliš hrdý. Jedna z těch dávných událostí vyvolala něčí vražednou nenávist – a krutou touhu po dokonalé pomstě…

Jennifer Probstová: *Miluj mě jakkoli*

Caleb Pierce začal podnikat v otcově stavební firmě Pierce Brothers už jako mladý kluk. Vždycky snil o tom, že se vypracuje a firma jednou přejde pod jeho křídla. Otcova závěť ale říká něco jiného. Firma zůstane Calebovi jen v případě, že ji povede spolu se svými bratry, s nimiž se navzájem dávno odcizili. Najít společnou cestu nebude jednoduché, zvlášť když si každý přeje něco jiného. Věci se ještě víc zkomplikují, když si Caleba najme designérka Morgan, aby pro její bohaté klienty postavil dům snů. Calebovi se její nabídka nezdá, nezbyde mu ale než přijmout, jinak se podle Morgan může rozloučit se skvělou reputací i stálými zákazníky. Caleb se snaží odvést co nejlepší výsledky. Jen kdyby ho neustále nerozptylovaly Morganiny jiné kvality…

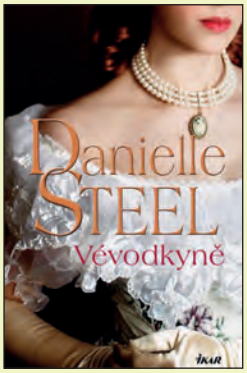
Pohádková škola

Vstupte do Pohádkové země společně s Rose Popelkovou! Rose je veselá dívka, která vždy chodí pozdě a má dvě velké vášně – boty a pohádky. Ještě nedávno by ji ale ani nenapadlo, že by mohla být vnučkou opravdové Popelky nebo snad chodit na pohádkovou Královskou akademii. Pak se ale náhodou propadne do Pohádkové říše a zažije nečekaná dobrodružství. Vypravte se společně s ní do školy čar a pohádek!

Patricia Gibneyová: *Andělé smrti*

V katedrále je nalezena zavražděná žena a o několik hodin později je objeven oběšený muž. Oba mrtví mají na vnitřní straně stehna stejné, amatérsky udělané tetování. Ti dva měli cosi společného, jenže co? Případu se ujímá inspektorka Lottie Parkerová a stopy ji zavedou do kláštera svaté Anděly, bývalého dětského domova, nešťastně propojeného s minulostí její vlastní rodiny. Zatímco si inspektorka začíná uvědomovat souvislost mezi současnými oběťmi a nevyřešenými dávnými vraždami, ztratí se dva dospívající chlapci. Lottie musí najít vraha dřív, než znovu zaútočí. Jenže nevystavuje kvůli pátrání smrtelnému nebezpečí i své vlastní děti? Napínavý, znepokojivě temný a do děsivých podrobností propracovaný thriller.

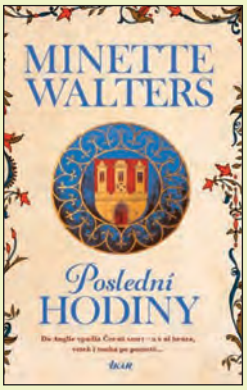
Danielle Steel: *Vévodkyně*

Angelika Lathamová vyrostla na hradě Belgrave jen s milujícím otcem, vévodou z Westerfieldu. Když však v jejích osmnácti letech otec zemře, ocitne se Angelika tváří v tvář kruté realitě. Její nevlastní bratři odmítají brát na vědomí její existenci a Angelika je nucena postarat se sama o sebe. Vybavena inteligencí, neobyčejnou krásou a obálkou peněz od otce pouští se do boje o přežití. Bez jakýchkoli konexí a přátel se vydává do Paříže. Náhoda tomu chtěla a Angelika zachraňuje neznámou mladou ženu. Toto setkání ji vnuklo nápad: Otevře elegantní dům radosti, který ochrání ženy, jež v něm budou pracovat, a bude určen jen těm nejzámožnějším klientům. Se svým aristokratickým vychováním, vybraným stylem a otcovým odkazem otevírá Le Boudoir – zařízení, kde se scházejí jen ti nejmocnější muži a kde se tajné touhy stávají realitou.

Robert Bryndza: *Smrtící tajnosti*

Jednoho mrazivého rána nalezne po probuzení matka svou dceru v kaluži krve a zmrzlou na malé předzahrádce. Kdo mohl provést takovou věc – zavraždit oběť na prahu jejího vlastního domu, ještě k tomu na Štědrý večer? Po posledním, velmi bolestném případu se Erika Fosterová cítí zranitelná, ale nakonec se rozhodne, že se ujme i tohoto vyšetřování. Jakmile začne pracovat, objeví zprávu o útocích ve stejné, dosud poklidné čtvrti Londýna. Všechny spojuje jeden detail – oběti byly napadeny černě oblečenou postavou s nasazenou plynovou maskou…

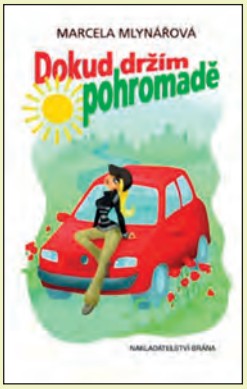
Minette Walters: *Poslední hodiny*

Červen 1348: Z přístavního města Melcombe v hrabství Dorseteshire se do Anglie začíná šířit mor. Lidé, kteří nejsou připraveni na prudkost nákazy a rychlost, se kterou se šíří, a umírají po tisících. Na panství Develish se lady Anne ujímá budoucnosti svých poddaných včetně dvou set nevolníků. Tato silná, soucitná a vynalézavá žena si vybírá za správce panství nemanželského syna a otroka Thaddeuse Thurkella. Společně se rozhodují, že nevolníky přestěhují za opevněné zdi a vyhlásí na celém Develishi karanténu. Náhlé zhroucení navyklého společenského řádu, kde nevolníci existují pouze proto, aby sloužili svým pánům, brzy přináší konflikty. Lidé, kteří neví, co se děje ve světě za zdmi, bojují sami se sebou, s Bohem a s děsivou nejistotou toho, co přinese budoucnost.

Václav Čtvrtek: *Cipískova loupežnická knížka*

Televizní večerníčky ožívají na stránkách knihy. Můžete se těšit na další příběhy ze života známé rodinky z lesa Řáholce - Rumcajse, Manky a především jejich synka Cipíska. Dozvíte se jak Cipísek chránil jelení studánku, pomohl uspat ježka nebo střelit knížepánovi sojku. Knížka, doplněná klasickými ilustracemi Radka Pilaře, nesmí chybět v žádné knihovničce.

Marcela Mlynářová: *Dokud držím pohromadě*

Další kniha oblíbené autorky, v níž opět vypráví o svých příhodách, o životních vrcholech, pádech a zvratech, o všem, co přináší běžný život lidem, kteří k němu přistupují s humorem, nebojácně, s kuráží a kteří si na situacích, jež prožívají, dokážou vždy najít něco dobrého a nikdy se nevzdávají.

Rožďalovice dříve a nyní

Obůrka na pohlednici z 60. let 20. století (archiv města Rožďalovice)

Současný pohled, fotografoval Viktor Dobrev (20. prosince 2019)

Číslo 1/2020, ročník 9. Náklad: 450 ks. Evidenční číslo: MK ČR E 20643. Vydává město Rožďalovice. Redakce: Petr Kapal, Mgr. Viktor Dobrev, Jiří Rejsek, Mgr. Marcela Ešnerová, Veronika Bachová. E-mail: rozdalovicko@seznam.cz, tel.: 325 593 107. Grafická úprava: Mgr. Viktor Dobrev. Tisk: TNM PRINT Nové Město nad Cidlinou. Toto číslo vyšlo v dubnu 2020. Termín uzávěrky příštího čísla je 19. června 2020. Na titulní straně: Březen 2020 – rouška se stala samozřejmostí. Foto: Jiří Rejsek